

myspace
.com

twitter

facebook®

You Tube

NETLOG™

İSTANBUL/2011 RAPOR NO: 04
İSTANBUL/2011 REPORT NO: 04

SOSYAL PAYLAŞIM SİTELERİ SORUŞTURMASI

AN INVESTIGATION OF SOCIAL NETWORKING SITES

UHiM ULUSLARARASI
HAK İHLALLERİ
İZLEME MERKEZİ
INTERNATIONAL CENTER FOR WATCHING VIOLATION OF RIGHTS
www.uhim.org

*Yüzünü görmediğiniz insandan
utanmanız, ona merhamet
etmeniz, ona değer verdiğinizi
göstermeniz de gitgide
zorlaşacaktır.*

Tarik Tufan

İÇİNDEKİLER

SOSYAL PAYLAŞIM MI? DEĞİŞİM/DÖNÜŞÜM MÜ?... 5

SORULAR... 7

DOÇ. DR. FERHAT KENTEL Sosyolog (İstanbul Şehir Üniversitesi İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi)	8
ÜMİT AKTAŞ Yazar.....	9
TARIK TUFAN Yazar / TV Program Yapımcısı	12
VEYİS ATEŞ İletişimci / TV Program Yapımcısı ve Sunucusu (TV Net)	13
ALPER GÖRMÜŞ Gazeteci / Yazar (Taraf Gazetesi)	15
GÜLCAN TEZCAN Editör (Gerçek Hayat Dergisi)	16
MEHMET LÜTFİ ARSLAN Yayıncı / Editör (Genç Dergisi)	16
MELİH BAYRAM DEDE Gazeteci / TV Program Yapımcısı (Yeni Şafak, Technologic)	17
DERYA ŞAFAK Analist (Metropol Araştırma)	18
PROF. DR. HÜLYA ÇALIŞKAN Eğitimci (İstanbul Üniversitesi Hasan Âli Yücel Eğitim Fakültesi)	18
DOĞAN GÜRPINAR Aktivist (Genç Siviller Demeği)	20
PROF. DR. RECEP ŞENTÜRK Sosyolog (Fatih Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi)	20
HULUSİ YİĞİT Eğitimci (İstanbul Üniversitesi Doktora Öğrencisi)	21
NESLİHAN AKBULUT Sosyolog / Aktivist (AKDER- Ayrımcılığa Karşı Kadın Hakları Derneği)	23
YUSUF ALPAYDIN Eğitimci / PDR Uzmanı	24
ESRA AYDIN Aktivist (Özgür Açılım Platformu)	25
FATMANUR ALTUN Sosyolog / Yazar	26
HEDİYETULLAH AYDENİZ İletişimci (İstanbul Üniversitesi Doktora Öğrencisi)	29
ADEM GÜNEŞ Uzman Pedagog / (Fatih Üniversitesi İstanbul Meslek Yüksekokulu)	30
YRD. DOÇ. DR. ASLI TELLİ AYDEMİR İletişimci (İstanbul Şehir Üniversitesi İletişim Fakültesi)	31
MEHMET DİNÇ Psikolog	33
BEKİR AĞIRDİR Genel Müdür (Konda Araştırma)	36
NEVZAT ÇİÇEK Gazeteci / Yazar	36
MUHAMMET ÜNAL Mimar / Aktivist (Genç Gönüllüler Demeği)	38
GÜLİZAR SÖNMEZ Haber Müdürü (Haber 5)	39
MUSTAFA ŞEN Genel Müdür (Genar Araştırma)	40
YUSUF ZİYA GÖKÇEK Editör (Dünya Bülteni)	42
SEZÂİ ESEN Eğitimci / Aktivist	43
YALÇIN ARI TV Program Yapımcısı ve Danışmanı (TRT).....	44

CONTENTS

IS IT SOCIAL NETWORKING OR CHANGE/TRANSFORMATION?... 8

QUESTIONS... 9

DOÇ. DR. FERHAT KENTEL Sociologist (College of Humanities and Social Sciences, İstanbul Şehir University)	8
ÜMİT AKTAŞ Writer	9
TARIK TUFAN Author / TV Producer	12
VEYİS ATEŞ Communication Professional – TV Producer and Anchorman (TV Net)	13
ALPER GÖRMÜŞ Journalist – Writer (Taraf Gazetesi)	14
GÜLCAN TEZCAN Editor (Gerçek Hayat Dergisi)	15
MEHMET LÜTFİ ARSLAN Publisher – Editor (Genç Dergisi).....	16
MELİH BAYRAM DEDE Journalist / TV Producer (Yeni Şafak, Tecnologic)	16
DERYA ŞAFAK Analyst (Metropoll Araştırma)	17
PROF. DR. HÜLYA ÇALIŞKAN Pedagogue (Hasan Ali Yücel Faculty of Education, İstanbul University)	18
DOĞAN GÜRPINAR Activist (Genç Siviller Derneği).....	19
PROF. DR. RECEP ŞENTÜRK Sociologist (Faculty of Economics and Administrative Sciences, Fatih University)	20
HULUSİ YİĞİT Pedagog (Istanbul University PhD Student)	20
NESLİHAN AKBULUT Sociologist / Activist (AKDER- Ayrımcılığa Karşı Kadın Hakları Derneği)	22
YUSUF ALPAYDIN Pedagog – Psychological consultant	23
ESRA AYDIN Activist (Özgür Açılım Platformu)	24
FATMANUR ALTUN Sociologist / Writer	24
HEDİYETULLAH AYDENİZ Communicator (Istanbul University Postgraduate Student)	27
ADEM GÜNEŞ Expert Pedagogue / (Fatih University İstanbul Vocational School)	29
YRD. DOÇ. DR. ASLI TELLİ AYDEMİR Communicator (Faculty of Communication, İstanbul Şehir University)	30
MEHMET DİNÇ Psychologist	32
BEKİR AĞIRDİR Chief Executive Officer (Konda Research)	35
NEVZAT ÇİÇEK Journalist & Author.....	37
MUHAMMET ÜNAL Architect - Activist (Young Volunteers Association)	38
GÜLİZAR SÖNMEZ News Director (News 5)	39
MUSTAFA ŞEN General Manager (Genar Research)	39
YUSUF ZİYA GÖKÇEK Editor (World Bulletin)	41
SEZAI ESEN Educationalist – Activist	42
YALÇIN ARI TV Program Producer and Consultant (TRT)	43

sosyal paylaşım mı? değişim/dönüşüm mü?

is it social networking or change/transformation?

İnsanoğlunun teknoloji ile ilişkisinin tarihi, bu alanı tartışmaya açmanın gerekliliğini ortaya koyacak örneklerle dolu. Bu da internet ve özalde sosyal paylaşım sitelerine eleştirel bir yaklaşım tarzının geliştirilmesi ve kullanımı ile ilgili birtakım önlemlerin hayata geçirilmesi gibi konuların daha gerçekçi bir biçimde ele alınmasını kaçınılmaz kılıyor.

Teknolojik gelişmelerin, tarihin hiçbir döneminde olmadığı kadar hızlı seyrettiği bir çağdayız. Bu hızı “başdöndürücü” olarak nitelemek sanıyoruz yanlış olmayacaktır. Teknolojinin, medeniyetin diğer alanlarındaki gelişmelerin önüne geçtiği; sözelimi, tıbbî cihazlarda görülen değişim/gelişim hızına, sağlık personelinin ve sağlık hizmeti almak isteyen bireylerin ayak uyduramadığı rahatlıkla söylenebilir.

Bu durumun, toplumun yüzyıllar boyunca süren tecrübelerinin ürünü olan birtakım alışkanlıkları, yaklaşım biçimlerini, hassasiyetleri ve öncelikleri değiştirmesi/yeniden düzenlemesi; bugün bizzat teknolojinin kendisi üzerinden sürdürülen tartışmaları da beraberinde getirdi. Hem teknolojinin geldiği bu noktayı en iyi temsil eden alan olması, hem de sözkonusu değişimi şekillendirici bir rol üstlenmesi bakımından internet, tartışmaların odağında duruyor. Özellikle son birkaç yılda küresel bir etkinliğe dönüşen sosyal paylaşım siteleri evrensel ahlakî değerlerin yitirilmesine zemin hazırladığı, temel güvenlik sorunlarına yol açtığı, bireyler arasındaki ilişkileri olumsuz etkilediği gibi önemli iddialarla sorgulanıyor. Bu ciddi soru işaretlerine

History of relationship between human being and technology is full of examples showing that this issue has to be opened up for discussion. This is to make inevitable to handle in a more serious way the issues such as developing a critical attitude toward internet, and social networking sites in particular, and adopting some precautions as regards of use of them.

We live in an era that technological development had never been fast as such throughout history. We think that it would be convenient to describe it “dizzying”. It can be said without hesitation that technology has exceeded development in all other fields of civilization; for instance it can be easily said that people working in health sector and individuals receiving health services can not catch up with pace of change/development in medical devices.

That this situation changed/restructured certain habits, manners of approach, sensitivities and priorities as an outcome of traditions of the people lasting for centuries brought debates which are carried about technology itself today. Internet is in the center of these debates both because the level of technology is best represented by it and it holds a shaping role in changing. Social networking sites transforming into a global activity in last few years are under questioning with important claims such as that they pave the way for losing universal moral values, produce principal security problems and negatively impact relations among individuals. Despite these serious question marks, hundreds of millions people who think social networking sites provides

rağmen, sosyal paylaşım sitelerinin büyük kolaylıklar sağladığı ve önemli ihtiyaçlara cevap verdiğini düşünen yüz milyonlarca insan, sosyal ağları yoğun biçimde kullanmaya devam ediyor.

Ancak insanoğlunun teknoloji ile ilişkisinin tarihi, bu alanı tartışmaya açmanın gerekliliğini ortaya koyacak örneklerle dolu. Bu da internet ve özelde sosyal paylaşım sitelerine eleştirel bir yaklaşım tarzının geliştirilmesi ve kullanımı ile ilgili birtakım önlemlerin hayata geçirilmesi gibi konuların daha gerçekçi bir biçimde ele alınmasını kaçınılmaz kılıyor.

Utanma üzerine uzun yıllardır araştırmalar yapan ABD'li psikoloji profesörü Rowland Miller; Facebook, Twitter gibi sosyal paylaşım sitelerinin utanmayı unutturduğunu iddia etti. Biz de bu iddiadan hareketle sosyal paylaşım sitelerinin, bireysel/toplumsal değerlerin yitirilmesine zemin hazırlayıp hazırlamadığı ve bu ağların, toplumsal yaşam ve bireyler arası ilişkilere dair olumlu/olumsuz yanları üzerine bir soruşturma gerçekleştirerek, bu sürecin daha anlaşılır kılınmasına katkı sağlamak istedik.

Soruşturmamızda; çeşitli meslek guruplarının temsilcilerine, akademisyenlere, sivil toplum kuruluşu temsilcilerine, medya sektöründe hizmet veren gazeteci-yazar ve televizyonculara konu hakkındaki fikirlerini öğrenmek için sorularımızı yönelttik. Görüşlerine başvurduğumuz isimlerin ilgi-meslek alanı ve temsil bakımından ciddi bir çeşitliliğe tekabül etmesi için yoğun çaba harcadık.

Yanıtlar incelendiğinde, sosyal paylaşım sitelerine dair süregiden tartışmaların, her birey ve her meslek gurubu temsilcisi tarafından başka bir boyutu ile ele alındığı görülecektir. Bu durum, konunun çok geniş bir alanda etki gücünün olmasına ya da sosyal paylaşım sitelerinin henüz çok uzun bir geçmişe sahip olmayan çok yeni bir mecra olmasına yorulabilir. Ancak her iki yorum da, bizi bu konuda ciddi soru işaretlerinin beklediği gerçeğine götürecektir. Önümüzdeki yıllar, hem sosyal paylaşım sitelerinin muhtemel etkilerinin daha net bir biçimde görüleceği, hem de buna paralel olarak konunun daha geniş ve derinlikli platformlarda masaya yatırılacağı bir süreci de beraberinde getirecektir.

Soruşturmamızın bu sürece katkı sağlayacak bir adım olmasını temenni ediyor, yanıtlarıyla bu adımın atılmasını sağlayan tüm katılımcılarımıza teşekkür ediyoruz.

considerable comfort and meet important needs continue to use social networks.

However, history of relations between human being and technology is full of evidences to reveal the necessity to open this issue up for discussion. This is to make inevitable to handle in a more serious way the issues such as developing a critical attitude toward internet, and social networking sites in particular, and adopting some precautions as regards of use of them.

Rowland Miller, Professor of Psychology, from the US who did researches on embarrassment for years claims that social networking sites like Facebook and Twitter made people forget embarrassing. Departing from this claim, we want to make contribution in understanding of the process by making an investigation regarding whether social networking sites pave the way for loss of individual/collective social values and their positive and negative impacts on relations between individuals and in social life.

For our investigation, we addressed questions to representatives from different professions, academicians, representatives from NGOs, journalists, writers and those working in media sector to learn their ideas as regards the issue. We put great effort in forming a diverse group of interviewees in terms of their interests/professions and their representation.

Answers examined, it is observed that ongoing discussions regarding social networking sites is handled in a different aspect by each person and representative of a profession. This scene can be interpreted in the way that the issue has a vast influence on a large audience or social networking sites are a new field without a long history. However both interpretations lead us to the reality that significant question marks will arise in this issue. In the coming years not only probable effects of social networking sites will be displayed more clearly but also this issue will be examined in broader and deeper platforms.

We hope that our study will contribute to this process and we express our gratitude to all participants who help us to take this step with their answers.

SORULAR

QUESTIONS

1

“Utanma” duygusu üzerine uzun yıllar araştırmalar yapan ABD’li psikoloji profesörü Rowland Miller, “Facebook ve Twitter gibi sosyal paylaşım sitelerinin utanmayı unutturduğu”nu iddia ediyor. Sözkonusu iddiadan hareketle, siz, sosyal paylaşım sitelerinin bireysel/toplumsal değerlerin yitirilmesine zemin hazırladığını düşünüyor musunuz? Neden?

Rowland Miller, a psychology professor from the US who has made researches on “embarrassment” for long years argues that “social networking sites like Facebook and Twitter make people forget the sense of embarrassment”. From this point of view, do you think that social network sites pave the way for the loss of personal/social values? Why?

2

Sosyal paylaşım sitelerinin toplumsal yaşam ve bireyler arası ilişkilere dair olumlu/olumsuz yönleri hakkında ne düşünüyorsunuz?

What do you think about pluses and minuses of social networking sites on the social life and interpersonal relations?

yanıtlar

answers

DOÇ. DR. FERHAT KENTEL / Sosyolog
(İstanbul Şehir Üniversitesi İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi)

Oldukça yeni olan ve herkesin yepyeni bir tecrübeyle karşılaştığı sanal ortamın da zaman içinde kendi normlarını ve değerlerini yaratması; bir bakıma, sanal alemde bulunan farklılıkların asgarî bir utanma duygusunu harekete geçirmesi beklenebilir.

1. Bireysel ve toplumsal değerler zor değişir; ancak sabit değildir. Toplumsal değişim, yeni toplumsal hareketler ve yeni talepler, aynı zamanda yeni değerler yaratır. Sosyal paylaşım siteleri de bireyin şimdiye kadar tecrübe etmemiş olduğu bir sosyal ilişki türü geliştiriyorlar. İnsanların utanma duygusu, sosyal ilişkilere bağlı olarak ortaya çıkan bir duygu olduğuna göre, fiziksel karşılaşmanın olmadığı sanal ortamlarda değişim geçirebilir. Ancak, aynı sosyal ortamın, ya da aynı sanal ortamın, insanlar üzerinde aynı etkiyi yaratması beklenemez. Oldukça yeni olan ve herkesin yepyeni bir tecrübeyle karşılaştığı sanal ortamın da, zaman içinde kendi normlarını ve değerlerini yaratması; bir bakıma, sanal alemde bulunan farklılıkların asgarî bir utanma duygusunu harekete geçirmesi beklenebilir.

2. En genel olumlu yön olarak, modern toplumdaki dikey ilişkilerin yerini, büyük ölçüde yatay ilişkilere bırakmakta olduğunu düşünüyorum. Bilgi ve haber "objektif" olduğu varsayılan; ancak ideolojik bir bagaj taşıyan "uzmanların" tekelinden çıkıp, çok daha "sübjektif" olmasına rağmen

DOÇ. DR. FERHAT KENTEL / Sosyolog
(College of Humanities and Social Sciences, İstanbul Şehir University)

It may be expected that virtual environment which is a quite recent phenomenon received by every individual in different ways will create its own norms and values in time, and in a sense the differences in the virtual world will stimulate at least the minimum dose of embarrassment.

1. Personal and social values change hardly; yet they are not stable. Social change creates new social movements, new demands and also new values. Social networking sites develop a social relationship type which has not been experienced by the individual before. Since embarrassment is an emotion which arises in relation with social relations, it can be transformed in virtual environments that lack physical encounters. However it cannot be expected that same social environment or same virtual environment creates same effects on the individuals. It may be expected that virtual environment which is a quite recent phenomenon received by every individual in different ways will create its own norms and values in time, and in a sense the differences in the virtual world will stimulate at least minimum dose of embarrassment.

2. I see the fact that vertical relations are replaced with horizontal ones as the most positive aspect of modern societies in the broadest sense. Information and news

şeffaflaşma ve demokratikleşme potansiyeli taşıyor. Bu durum, konuşma imkanı bulamayan geniş kitleler için çok önemli bir "sahne" imkanı sunuyor. Sadece izlenen ve kontrol edilen kitleler yerine, izleyen ve kontrol eden bireylerin potansiyelini arttırıyor.

Öte yandan, belki bütün haber, bilgi, fikir ve yorumların çok daha hızlı dolaşıp, toplumdaki farkındalık düzeyini yükseltmesine -yani şeffaflaşma, demokratikleşme- karşılık, bu yaygınlığın, derinlik eksikliği taşıdığı da söyleyebilirim. Mesele, galiba ortalıkta dolaşan bütün bilgilerin taşıdığı ikna kapasitesinde yatıyor. Derinlikli bilginin vereceği iktidar mücadelesi, diğer yüzeysel ve tüketilip atılan bilgi türleri karşısında alan bulabilirse, son tahlilde olumlu yönlerin olumsuzlara üstün geleceğini umuyorum.

ÜMİT AKTAŞ / Yazar

Her ne kadar dijital çağın insanların utanmazlığı /utanmazlaşması için geniş bir imkân sunduğu tespiti doğru olsa da, bu durum dünyanın sonu değil.

1. Kendi adıma bu tip siteleri kullanmadığımı belirterek söze başlamak istiyorum. Ayrıca bu sürecin, yani ister adına dijital çağ diyelim, isterse temsiller çağı diyelim; içinde yaşadığımız bu “modern” dönemin, büyük ölçekli şehirleşmelerden sonra başlayan bir dönem olduğunu da belirtmeden geçemeyeceğim. Bu bir anlamda insanın kendi gerçek, tanınan ve bilinen kimliği ve kişiliğiyle, yani kendiliği olarak toplumsal hayata katılmadığı, onun yerine toplumsal önüne bir maske ile, yapıntı bir kimlikle, toplumsal bir temsilci ile, bizzat kendi kişiliğiyle değil de toplumsala uygun olarak üretilmiş, kurgulanmış bir sahte benlikle katıldığı, katılabildiği şartlarda ortaya çıka-bile-n bir durumdur. Drina Köprüsü'nün yazarı İvo Andrić, kitabında insanların bu şekilde kendi gerçek kimliklerinden uzaklaşarak, simüle benliklerle ortada dolaşmadıkları sahici hayatların, nüfusları ancak yüz-yüz elli bini aşmayan, bugün için küçük ölçekli şehirlerde, yani şehir halkının birbirlerini tanıyıp bildikleri, kendilerini sahte kimlikler altında gizleyemedikleri şehirlerde mümkün olabileceğini söylemekteydi.

Daha küçük yerleşim yerlerinde ise bir başka sorun çıkacaktır

are no longer in the monopoly of “specialists” who are supposed to be “objective” but who carry ideological baggages. Information and news now carry the potential to be more transparent and more democratic though being much more “subjective”. This situation provides a very important “stage” opportunity for large masses that are deprived of speaking. It increases the potential of the individuals who watch and control instead of those who are only watched and controlled. On the other hand, I can say that this currency lacks depth although all the news, information, views and comments circulate far faster and also increase the level of awareness –i.e. transparency, democratization- in the society. The issue probably lies in the convincing capacity of all this information. I believe that, in the last analysis, if the power struggle of the deeper knowledge can find some space in front of other superficial and indurable types of knowledge, positive aspects will overcome negative ones.

ÜMİT AKTAŞ / Writer

Although it is a true analysis that digital age provides a wide opportunity for shamelessness of the people, it is not end of the world.

1. Speaking of myself, I am not a user of these sites. Also, I have to say that whether you call it digital age or age of symbols, this modern era that we live in is an era coming after large scaled urbanization. This, in some sense, is a situation where man does not participate in the social life with his true, known and recognized identity and personality, i.e. as he is, on the contrary he can be a part of the social life with a mask, with a constructed identity, through a social representative, a produced and fictionalized false personality that fits in the social norm. Ivo Andric, in his book Drina Bridge writes that true lives where people are not estranged from their true identities and they do not exist in the society with simulated identities are possible only in the small towns with populations not exceeding 100-150.000, in other words where people know eachother and cannot conceal themselves under fake personalities. In the smaller towns arises another problem: social pressure, or as it is put today neighbourhood pressure.

ortaya: toplumsal baskı; ya da günümüzün ifadesiyle mahalle baskısı. Bu ise, bir anlamda, her adımınızda toplumun baskısını ensenizde hissettiğiniz bir durumdur. Bu durumda da toplumsallık oldukça ağır bir biçimde bireylerin üzerine çöker ve kâmil anlamdaki bir özgürleşmeyi bile engeller, zora sokar; doğru da olsa eğri de olsa egemen olan geleneksel değerlere, ataların dinine uymaya zorlar. Kısacası bu, özgürlükle yozlaşma arasında salınan, iki ucu da sorunlu bir durumdur ve mutlaka, olumlu bir denge bulunmalıdır.

O nedenle meseleye sadece bir açıdan bakmak doğru değil. Sanırım işin özü de burada gizli. Dijital çağ ise, bu saklı benliklerin bir başka biçimde üretilerek, toplumsala sunumu için, daha geniş ve gelişmiş imkânlar sunmakta. İnsanlar bu yolla hayal edilmiş; ya da klişe benliklerle kendilerini tedavüle sürerek, orada maskeleri aracılığıyla temsil edilmeyi, bizzat kendi benlikleriyle varolmaya yeğlemektedirler. Bu salt gizlenme ya da bu klişe benliklere bir uyum endişesiyle temsil edilme çabasından ve kaygısından öte, tıpkı şehirleşme ile ortaya çıkan para gibi; emeğin temsili, tiyatro gibi; karakterlerin temsili, yazı gibi; düşünce ve inançların temsiliyle şekillenen temsiller dünyasının o modern akışkanlığı, yapaylığı ve yapıntılığı, gerekliliği ve hatta zorunluluğu ile ilgili bir durumdur.

Elbette dijital temsil bu durumun çok daha köktenci ve ileri bir aşamasıdır ve kendi içerisinde çok daha zengin bir potansiyel taşımaktadır. Ama bu durumun yepyeni bir durum olmadığını da bilmek lazım. Çünkü insanlara utanmayı ilk unutturan şeyler bizzat şehirleşme ile, temsillerle ortaya çıkmıştır. Ama insanlık tarihi, hep paradoksal bir biçimde, bir bıçak sırtında yaşamının tarihidir. Yani tarihin “Janus” misali hep iki yüzü vardır. Zaten kendisini sahte bir biçimde ortaya koyan, bir başka biçimde temsil eden kişilere de ikiyüzlü demez miyiz? Bu yüzlerden biri olumlu iken, diğeri de olumsuzdur. Yani para, yazı, şehir, sanat, bilgisayar, internet vb. şeyler, bir anlamda olumlu iken, bize daha zengin, kolaylaştırılmış ve gelişmiş bir hayat vaat ederken, diğere anlamda ise bir yozlaşma, kolaycılık, sıradanlık, basmakalıplık ve kişiliksizleşmeyi de beraberinde getirmektedirler.

Bunun da ötesinde insan olmak, tüm bunlarla birlikte yaşamayı ve kendi gerçek ve derin benliğini tüm bunlara rağmen ortaya koymayı/ koyabilmeyi başarmak, bu koşullar

It is, in some sense, a situation where you feel society's pressure on your shoulder in every step. In such conditions, collectivism falls on the individuals heavily and prevents or makes it difficult to be liberalized and pushes people to conform to traditional values and religion of the ancestors whether they are true or not.

Shortly, it is a situation that goes between freedom and corruption both of which are problematic. So, it is necessary to find a positive condition of equilibrium. It is not true to look at the issue from only one point of view. I think this is the point. Digital age provides more possibilities for the hidden personalities to be constructed in a different form and presented to the society. People in this way prefer to be represented in their masks putting themselves in circulation with imagined or cliché identities than living as they are. This is not only an effort of hiding or to be represented with a concern to conform to cliché identities, but a situation about the modern fluidity, artificiality, fictionality, necessity and even obligation of the world of symbols just like money which is shaped by representation of labor, like theatre shaped by representation of characters, like writing shaped by ideas and beliefs all of which came out with urbanization.

Of course digital representation is a more fundamental and further stage of this situation and carries a far richer potential in itself. But we have to keep in mind that this is not a new phenomenon because what makes people forget embarrassment first appeared with the urbanization itself and with symbols. Yet, history of man is paradoxically the history of living on the knife-edged. In other words history has two faces like “Janus”. Do not we already call a person who presents himself in a fake manner as twofaced? One of these two faces is good while the other is bad. That is to say, things like money, writing, city, art, computer and the internet are good in some sense as they promise us richer, simpler and more developed lives while they bring us corruption, laziness, ordinariness, stereotypes and depersonalization at the same time.

Furthermore, to be human means to to live together with all these things and to be able to manifest his true and deeper identity in spite of them and to learn how to survive in these conditions. Man is inherently forgetful. It is clear that the means activates this

içerisinde varolmayı da öğrenmek demektir. İnsan, “özünde” unutkan bir varlıktır. Araçların bunu daha da etkinleştirdiği de bir vakıa. Ama tüm bunlarla birlikte sonuçta o bir “insan”. Bir fitrata sahip ve bizler bu fitrat hakkında hep olumlu olan bakış açımızı korumak ve “insan”dan umudumuzu kesmemek zorundayız. Bu dünya bir imtihanlar dünyası ve imtihanların sahiçiliğı de orada hep bilmediğimiz sorularla, sürprizlerle karşılaşmamızla mümkün. Her ne kadar dijital çağın, insanların utanmazlığı/utanmazlaşması için, geniş bir imkân sunduğı tespiti doğru olsa da, bu durum dünyanın sonu değil. Belli bir bocalama dönemi akabinde insanların bununla birlikte yaşamasını da öğreneceğini düşünüyorum, en azından umut ediyorum.

2. Kendi adıma ben bir temsiller sistemi içerisinde yaşamaktan hoşlanmam. Facebook ve benzeri paylaşım sitelerini kullanmayı hiç düşünmedim. Hiç kartvizit bastırmadım. Müstear isim (zorunluluk arz eden bir iki istisna dışında) kullanmadım. Ama bunları yapanları da kınamıyorum. Bunları yapmanın illa da kötü bir şey olduğunu da düşünmüyorum. Önemli olanın “kötü niyet” olduğunu düşünüyorum. İnsan kendi gerçek benliği içerisinde de kötü niyetli olabilir. Hatta araçlar kullanmak, kimi zaman ellerimizin kirlenmemesi; ya da yanmaması için gerekli bile olabilir. Ve yukarıdan beri sözünü ettiğimiz tüm araçlar ve temsiller sistemleri, de, hep belli zorunluluklar akabinde ortaya çıkmış olan, uyum zorlukları çektiğimiz sistemlerdir. Dolayısıyla kötülüğü bizzat, araçlarda aramak yerine, bizzat insanda aramak daha doğru olur diye düşünüyorum. Öteki türlü düşünmek çünkü, bizim de eleştirdiğimiz o temsiller sistemleri üzerinden düşünmemiz anlamına gelecektir. Sorunlu olan şey ise modernliğin kendisini sanki yeni bir şeymiş, bir aşama imiş gibi sunması. Oysa o da sadece bir aşama. Aşılmış olan bir şey yok çünkü. Sadece kazanılanlar ve kaybedilenler var. Modernliğin, kaybedilenlerden hiç söz açmaksızın kendisini salt bir kazanım gibi sunması, ikiyüzlü bir tutum ve bir sahtecilik. Üstelik bu tutum, özündeki sahtecilik, Sonuçta ise bu “dijital” araçların da, tüm diğer araçlar gibi olumlu yönde kullanılabileceğı gibi, olumsuz bir yönde de kullanılabileceğı bilinci içerisinde, “insan” a olan umudumuzu korumaktan başka çaremiz olmadığını düşünmekteyim. Evet, oralarda

phenomenon more. Yet, he is still a humanbeing. He has a nature and we have to preserve our positive views about this nature and not to get disappointed from “man”. This world is a world of tests and the trueness of the tests is possible if we face in this world with questions and surprises that we are not familiar with. Although it is true that digital age gives many opportunities for people’s disembarassment, it is not end of the world. I believe or at least hope that following a period of stagger, people will learn to coexist with it.

2. Personally, I do not like living in a system of symbols. I have never thought of using networking sites like Facebook and Twitter. I have never had business card. I have never used pseudonym (except for a few necessary cases). But I do not condemn those who do these. I do not think that doing these is necessarily bad. I think what is important is bad intention. Man in his own identity may be bad malevolent. As a matter of fact using means might be necessary in order to prevent our hands from getting dirty or being burnt. All the systems of means and symbols mentioned above are systems which arised due to some necessities and are difficult for us to conform to. Therefore in my opinion it is truer to look for the evil not in means but in the man himself because otherwise it would mean we also think by way of that system of symbols which we criticize. The problem is the fact that modernity presents itself as if it were an original phenomenon. Yet, it is only a stage. For there is nothing that has been overcome. There are only those that are gained and that are lost. It is hypocrisy and forgery that modernity presents it as if it were only a gain without losses. In the last analysis I think that we do not have any other chance than preserving our hope for “man” being conscious of the fact that these digital means like any other means can be used in a good or bad way. Yes, very bad things happen there and this state can be shown statistically. Above all, by this way are prevented direct, warm, intimate and true relationships among people. But its contrary is possible, too. Man’s characteristic and beauty lies here; he can create a positiveness from any situation which looks negative. In my opinion, the major destructive way of thinking lies in a pessimistic psychology like doomsaying which claims that end of world came, humanity died, doomsday is closer in the face of every development. It is also evident that the wholesaler and reductive ways of thinking which see modernity as the cause of every

çok kötü şeyler olmakta ve bu durum istatistikî olarak da ortaya konulabilir. Her şeyden önce bu yolla insanlar arasındaki doğrudan, sıcak, samimi ve sahici ilişkiler engellenmekte. Ama bunun tersi de mümkün. İnsanoğlunun özelliği ve güzelliği de, işte böyle her olumsuz gibi gözükenden bile, bir olumluluk ortaya çıkarabilmesinde. Asıl yıkıcı anlayışın ise, her türlü gelişme karşısında dünyanın sonunun geldiğini, insanlığın ortadan kalktığını, kıyametin yaklaştığını iddia eden felaket tellallığı gibi bir kötümserlik psikolojisinde olduğunu düşünmekteyim. Her türlü kötülüğü modernlikte gören şu toptancı ve indirgemeci anlayışların da, amaçladıklarının aksine kötülüklerin gerçek membanı görmemizi engelleyebilecek bir etken olduğu da ortada. O anlamda insanlık, hep bir “modern” durum içerisinde yaşamakta. Bizzat insanın ortaya çıkışı, şu yeknesak dünya için, “modern” bir durum değil mi? Sonuçta tüm bu yapıntı ilişki ve olgular içerisinde duran, ilahî bir fitrat üzerine yaratılmış olan “insan”dır. Hiçbir koşulda insandan umudumuzu kesemeyiz. En umulmadık yerlerde bile - sözgelimi beton bir binanın cidarlarında- çiçeklerini açan bitkiler gibi, kayayı delen incir gibi, insan ve onun hayâ duyguları da en umulmadık koşullarda bile kendisini ortaya koyabilecek ve onarabilecektir. Bunun için ilahî metinleri daha bir dikkatli okumalıyız. Ve yine Dostoyevski, Tolstoy, Hamsun gibi yazarları, Yunus gibi ozanları, Begoviç, Humeyni ve Gandi gibi hayatları ve mücadeleleri insanlığa ışık tutan, özgür ruhlu şahsiyetlerin hayat öykülerini, okumayı asla ihmal etmemeliyiz.

TARIK TUFAN / Yazar / TV Program Yapımcısı

Yüz yüze iletişimin ortadan kalkmasıyla birlikte insanın kontrol duygularının eksilmesi, yok olması doğal bir sonuçtur.

1. Sosyal paylaşım siteleri ve modernliğin/teknikğin ürettiği diğer diller/araçlar, doğal olarak yeni bir ahlak algısı ve ifadesi doğuruyor. Bu yeni ahlak, elbette bazı değerlerin kaybına, içeriğinin boşalmasına, anlam kaymasına neden oluyor. Bundan önce söylenmesi gereken, sosyal paylaşım denilen olgunun, nasıl bu kadar büyük bir hızla sanal alanlara indirgendığı meselesidir. Sosyal olmak ve paylaşmak

evil are a factor preventing us from seeing the real origin of the evil as opposed to what they aim at. In this sense, humanity always lives in a “modern” case. Isn’t the existence of man itself a “modern” case for this uniform world? In the end, it is man with his divine nature who stands in all this fiction, relationships and phenomena. We can never give man up. Man and his modesty would be able to appear and fix itself under even unexpected circumstances like a plant that blooms –let’s say in the walls of a concrete building- or a fig tree that bores the rock. Therefore we need to read divine texts. In addition, we must never ignore reading life stories of the authors like Dostoyevski, Tolstoy and Hamsun, poets like Yunus, free spirited personalities who shed light on the humanity with their lives and struggles like Begovic, Humaini and Gandhi.

TARIK TUFAN / Author / TV Producer

It is a natural result of disappear of face-to-face communication that man’s senses of control decrease or wear off.

1. Social networking sites and other languages/means produced by modernity/technology naturally bring about a new moral perception and expression. This new morality surely results in the loss of some values and change of meaning. Above all, how the phenomenon called social network has been reduced to virtual areas so rapidly must be answered. Of course it is a big problem that two important interpersonal relations like socializing and sharing have lost their true bases. It is very natural that sense of embarrassment has been lost in this context. Here I care face-to-face relations. It is an important criterion for feelings and thoughts. With the loss of face to face communication, man losses his sense of control, too. Not only sense of shame but also sense of mercy is lost. It becomes difficult for him to be embarrassed from, to have mercy for or to value someone he does not see.

2. Although generalizations in this matter must be avoided, I have to say that; interpersonal relations are not a process that can be led via virtual platforms. This would have unavoidable pathological results. As Sufis

gibi iki önemli insan ilişkisinin, sahici düzlemlerinin yitirilmesi elbette çok büyük bir sorun. Utanma duygusunun yitiriliyor olması bu bağlamda çok olağan. Burada yüzyüze olmayı önemsiyorum. Bu durum duygu ve davranışları belirleyen önemli bir ölçüt. Yüzyüze iletişimin ortadan kalkmasıyla birlikte, insanın kontrol duygularının eksilmesi, yok olması doğal bir sonuçtur. Sadece utanma değil, örneğin merhamet de aynı oranda yitiriliyor. Yüzünü görmediğiniz insandan utanmanız, ona merhamet etmeniz, ona değer verdiğinizizi göstermeniz de gitgide zorlaşacaktır.

2. Bu konuda genellemeler yapmaktan ne kadar kaçınmak gerekirse de şunu söyleyeyim; bireyler arası ilişkiler, sanal ortamlar üzerinden sürdürülebilir bir süreç değildir. Böyle sürdürülmesi durumunun, kaçınılmaz patolojik sonuçları vardır. Sufilerin dediği gibi, “Allah insana, insandan tecelli eder.” Siz bu tecelliyi ortadan kaldırırsanız, parmak uçlarıyla tıklanan ilişkiler sürecine çevirirseniz, bilgisayar üzerinden mekanik tıktırlara mahkum ederseniz, sonuçlarına katlanırsınız. Hiçbir olumlu yön görmüyorum. Emek verilmeden sürdürülen bir ilişkidir neticede. İnsanlar arası ilişkiler mekanik değil, karşılıklı etkileşimlere açık, metafizik süreçleri de içeren bir varoluş karşılaşmasıdır. İnsan doğasının, varoluşunun bu gereğini, sahici düzlemlerden çekip, sanal ortamlara taşımak, insan ruhunun aşınmasıdır. Fedakarlık, direniş, emek gibi kavramların varoluşumuzdan gün geçtikçe kaybedilmesidir. Zira sanal ilişkilerde fiili varoluş ve ifade biçimleri, yerini temsili ifadelere, imajinatif söylemlere terk eder.

VEYİS ATEŞ / İletişimci - TV Program Yapımcı ve Sunucusu (TV Net)

Özelde sosyal paylaşım siteleri, genelde tüm internet teknolojisinin insanlığa bir zararı varsa, o da, bizi diğer canlılardan ayıran “bilmek” vasfımıza verdiği zarardır.

Katılmıyorum.

Toplum, teknolojiyle bu kadar içli dışlı değilken utanılacak işler; diyelim ki teşhircilik, diyelim ki ağzına geleni söyleme vb. belli değerlere çarpar ve geri dönerdi.

Ancak bu, toplumda “utanma” duygusunun daha güçlü olduğu anlamına gelmez.

say, “Allah is manifested to man through man.” You have to bear the results if you end this manifestation, transform it to a process of fingertip relations and condemn it to mechanical clicks of the computer. I see no positive aspect in it. In the end, it is a type of relationship with no sacrifices. Interpersonal relations are not mechanical, they are rather an existential meeting that are open to interactions and involves metaphysical processes too. To take this need of human nature and existence from true platforms and carry it to virtual ones means erosion of human soul. It also means erase of concepts like self-sacrifice, resistance and labor in our existence because actual forms of existence and expression are substituted with symbolic expressions and imaginative discourses in virtual relations.

VEYİS ATEŞ / Communication Professional –
TV Producer and Anchorman (TV Net)

If internet technologies in general and social networking sites in particular have any harm for the humanity, it would be about our ability to “know” which distinguishes us from other living creatures.

1. I do not agree.

When the society was not so familiar with technology, shameful situations, let’s say exhibitionism or foul language etc. used to clash with some values and got back.

However, this does not mean that sense of shame in the society was stronger.

In fact, we do not have a criterion to measure the sense of shame in those times.

If social networking sites had appeared let’s say a hundred and fifty years ago, with which references would we answer this question today?

This in some ways reminds me the first years of private TV channels in Turkey.

We do not see scarlet letters, midnight shows anymore. Those who demand them can easily reach them through channels they wish.

Let’s remember again.

In the period when we first met internet, high amounted

Zira o dönemlere ilişkin “utanma” duygusunu ölçebileceğimiz bir kriter yok elimizde.

Sosyal paylaşım siteleri, bundan diyelim ki bir yüz elli sene önce ortaya çıkmış olsaydı, biz bugün bu soruyu, hangi referanslarla cevaplayacaktık?

Bu, biraz da Türkiye’de yayın yapan özel televizyonların ilk yıllarını hatırlatıyor bana.

Şu anda kırmızı noktalı yayınlar, gece yarısı şovları yok artık.

İsteyen istediği kanallardan bunlara çok daha rahat ulaşıyor. Yine hatırlayalım.

İnternetle henüz tanıştığımız dönemlerde kabarık gelen faturalar, genelde sex sitelerinde gezinmenin bir sonucuydu, ama şimdi yok.

Demek istediğim; her yeni buluş insanoğlundaki merak uyandırır ve bu merak onun bilmediği sulara dalmasına neden olur.

Sosyal paylaşım siteleri de böyle...

Merak ediyor insanlar.

Kurcalıyor, karıştırıyor; eskiden tuvalette aklına gelip sonradan unuttuğu fikirleri, şimdi Twitter’da paylaşıyor. “Yalnızım” diyor; “canım sıkılıyor” diye bir cümle yazıyor, gelecek yorumları bekliyor filan.

Bir on sene sonra bunlara güleceğiz belki.

Iphone sonrası, Ericson 337’yi hatırlayıp güldüğümüz gibi.

Merak duygusunun uyandırdığı yaklaşımlar bunlar; utanmayı, ar duygusunu etkileyecek yenilikler olduğu fikrine katılmıyorum.

2. Olumlu tabi.

Düşünsenize...

İlkokul arkadaşınızla 30 yıl aradan sonra karşılaşmak. Güzel bir duygu olsa gerek.

Bilinmek, görünmek de hoş giden bir duygu sanırım.

Eskiden jelin kaplı albümlerde sakladığımız fotoğrafları, şimdi anında paylaşıyorsunuz ve arkadaşlarınız buna yorum yapıyor; siz de bunlar üzerinden egonuzu tatmin ediyorsunuz.

bills were usually the result of surfing in sex sites which is no longer the case.

I mean, every innovation creates a sense of curiosity for man and this curiosity takes him to unknown seas.

So are the social network sites.

People are wondering.

They fiddle around with it, they poke about it; today they tweet their opinions which would have come to their mind in the bathroom and be totally forgotten in the past.

He says “I am alone”, writes a sentence like “I am bored”, waits for comments about the future etc.

We will probably be laughing at these after a decade.

Just as we laugh at Ericson 337 in the post Iphone era.

These are attitudes evoked by the sense of curiosity; I do not agree with that they would influence the sense of shame.

2. It is positive, of course.

Think about this..

To meet your primary school friend after 30 years.

It must be a nice feeling.

To be known, to be seen are also pleasing states.

You can immediately share the photos you would have kept in plastic albums in the past and your friends make comments about them; you satisfy your ego this way.

Speaking of comments...

If internet technologies in general and social network sites in particular have any harm for the humanity, it would be about our ability to “know” which distinguishes us from other living creatures.

For example, I wonder how people find enough time to send 50 tweets a day and in fact I envy them.

Well, we can not blame internet for this.

To make a long story short...

Technology and especially information technology is “a good thing”; the point is for what purpose you use it.

ALPER GÖRMÜŞ / Journalist – Writer (Taraf Gazetesi)

Every level of technology corresponds to different values and every technological innovation brings with

Yorum demişken...

Özelde sosyal paylaşım siteleri, genelde tüm internet teknolojisinin insanlığa bir zararı varsa, o da, bizi diğer canlılardan ayıran “bilmek” vasfımıza verdiği zarardır. Örneğin, Twitter’da günde 50 tweet atan insanlar o vakti nerede buluyorlar hem şaşıyorum, hem gıpta ediyorum doğrusu.

Hoş; bu da internetin suçu değil ama...

Uzun lafın kisası...

Teknoloji, hele hele bilişim teknolojisi “iyi bir şey” dir; önemli olan, sizin onu hangi amaç için araçsallaştırdığınızdır.

ALPER GÖRMÜŞ / Gazeteci - Yazar (Taraf Gazetesi)

Her teknoloji düzeyine farklı değerler tekabül eder ve her teknoloji değişikliği, bir önceki teknolojiye tekabül eden değerlerin “yitirilmesi” üzerine bir edebiyatı da beraberinde getirir.

Değerler, tabii ki başka birçok unsurun yanısıra, kullandığımız araçların da bir türü. Oysa araçlar (teknoloji) bağımsız değişkendir.

Her teknoloji düzeyine farklı değerler tekabül eder ve her teknoloji değişikliği, bir önceki teknolojiye tekabül eden değerlerin “yitirilmesi” üzerine bir edebiyatı da beraberinde getirir.

Mesela kılıç, kalkan, mızrak gibi savaş araçlarına tekabül eden şövalyelik, silahın icadıyla miadını doldurduğunda, ister istemez onun değerlerini de sildi süpürdü. Bugün bundan hiç söz etmiyoruz ama, o yıllarda şövalyelik değerleri üzerine yazılmış bir sürü yazıklanma var.

Şimdi de bilgisayar, internet ve sosyal paylaşım siteleri var ve onlar, elbette yeni birtakım değerleri de taşıyacaklar topluma. Ah, vah etmek çok da anlamlı değil. Bu benim “objektif” görüşüm; “subjektif” görüşüm farklı. Seçme hakkım olsaydı, herkesin birbiriyle yüzyüze ilişki kurmasına imkân verecek, dolayısıyla da sosyal paylaşım sitelerine gerek duyulmayacak kadar küçük bir topluluğun üyesi olarak yaşamak isterdim.

Hiçbir sosyal paylaşım sitesinde hesabım yok, kimseyi de izlemiyorum. Bu yönde en küçük bir arzu da duymuyorum.

it a literature based on the loss of values corresponding to the previous technology.

1. Values are of course a form of the means that we use besides all other elements. Yet, means (technology) are the independent variable.

For example, chivalry that corresponds to combat vehicles such as sword, shield and spear was outdated with the invention of weapons which necessarily swept away its values. We do not mention it today, however in those years were a lot of elegies written on chivalry values.

Now we have computers, internet and social network sites and they will certainly bring about some new values to the society. It does not make sense to sigh. This is my “objective” opinion; but my “subjective” opinion is different. If I had a vote, I would prefer living as a member of a small community where everybody met each other, so did not need social network sites.

I do not have an account at any social network site; I do not follow anyone. I do not have any desire for it, either.

GÜLCAN TEZCAN / Editor (Gerçek Hayat Dergisi)

The communication among family members which has been damaged by television came to the end of the line due to internet and social network sites.

1. Yes, they result in the loss of values when they are not used right and consciously. People now prefer socializing in these sites not in daily life. Since it is a virtual base, to have a firm relationship would not be possible. Therefore many values such as morality, confidence, affection, friendship, collaboration and self-sacrifice are ruined because you are never sure of that your addressee is a “real” person.

2. First of all, family relations hang by a thread. The communication among family members which has been damaged by television came to the end of the line due to internet and social networking sites. Parents and children prefer being in the social networking sites than spending time with his/her family and establish wrong relations with wrong people. Families crash, rate of divorces increases, family tragedies are performed. We will experience much bitter results in a few years.

GÜLCAN TEZCAN / Editör (Gerçek Hayat Dergisi)

Televizyonla birlikte zedelenen aile içi iletişim internet ve sosyal ağlar sebebiyle kopma noktasına geldi.

1. Evet, doğru ve bilinçli kullanılmadığında değerlerin yitirilmesine yol açıyor. İnsanlar artık gündelik hayatta değil; bu alanlarda sosyalleşmeyi tercih ediyor. 'Sanal' bir zemin olduğundan da sağlam bir ilişki kurabilmek mümkün değil. Dolayısıyla ahlak, güven, sevgi, dostluk, dayanışma, diğergamlık gibi pek çok değer yerle yeksan oluyor. Çünkü muhatabınızın 'gerçek' bir kişilik olduğundan hiçbir zaman emin olamıyorsunuz.

2. Öncelikle aile ilişkileri, pamuk ipliğine bağlı hale geliyor. Televizyonla birlikte zedelenen aile içi iletişim internet ve sosyal ağlar sebebiyle kopma noktasına geldi. Anne, baba ve çocuklar; sosyal ağlarda paylaşımda bulunmayı eşyle ya da çocuğuyla geçireceği zamana tercih ediyor ve yanlış kişilerle yanlış ilişkiler kuruyorlar. Aileler çatırıyor, boşanma oranları artıyor, aile dramları yaşanıyor. Bunların acı sonuçlarını birkaç yıl içinde çok daha fazla hissetmeye başlayacağız.

MEHMET LÜTFİ ARSLAN / Yayıncı - Editör (Genç Dergisi)

Sosyal paylaşım sitelerinin, utanmayı unutturmaktan daha ziyade, ertelediğini düşünüyorum. Utanmanın ertelendiği her durumun, bireysel ve toplumsal anlamda bir değer kaybına yol açacağını söyleyebiliriz.

1. Sosyal paylaşım sitelerinin, utanmayı unutturmaktan daha ziyade, ertelediğini düşünüyorum. Bu ortamlar, gerçek ilişkiler ortamında tecrübe edilmeyen – ki bunun da toplumsal yetiştirme şartları ile alakası var- geçici bir özgürlük sunuyor. Aslında bunun da özgürlükten daha ziyade, bir tür yanılsama olduğunu söylemek mümkün. Yanılsama, özgürlüğün gerçek ilişkiler ortamına transfer edilememesi nedeniyle geçici oluyor. Dolayısıyla utanma da unutulmuyor, erteleniyor. Utanmanın ertelendiği her durumun, bireysel ve toplumsal anlamda bir değer kaybına yol açacağını söyleyebiliriz.

MEHMET LÜTFİ ARSLAN / Publisher – Editor (Genç Dergisi)

I think that social networking sites delay the sense of shame, not make them forget. We can say that every situation where shame is delayed causes some loss of values individually and socially.

1. I think that social networking sites delay the sense of shame, not make them forget. We can say that every situation where shame is delayed causes some loss of values individually and socially. Such environments provides a temporary freedom which is not experienced in real life -this also has to do with social conditions in which individual grows up. Actually, it is possible to say that this situation is an illusion rather than a freedom. The illusion is temporary because it cannot be transferred to the environment of real relationships. Therefore there appears no feeling of embarrassment but delayed. We can tell that each situation on which embarrassment is postponed causes a loss of value in individual and social sense.

2. Social networking sites are useful platforms as long as they are base for real relations and activities, that is to say, they keep being means. Otherwise, as McLuhan mentions, it is inevitable for them to turn to be platforms with functions that are exactly opposite of what they aim at. In that case, they do not make people socialize but get them lonely; cause divisions not sharing. Every mean of communication is acceptable as long as it socializes us more. But current practices show that virtual socializings –which are an illusion-, contain a kind of satisfaction in them which eventually means the end of the connection between virtual environment and true relationships.

MELİH BAYRAM DEDE

Journalist / TV Producer (Yeni Şafak, Tecnologic)

It is possible to say that human behaviors change by the use of social networking sites. To share where you are, what you do, what you dress and eat can be regarded as displaying all these almost at the level of “exhibition”.

1. I am not so pessimistic. Social networking sites are a reality of our age. They are tools to be used as means of communication, existence and socialization. Regarding

2. Sosyal paylaşım siteleri, gerçek ilişkilere ve aktivitelere zemin olabildikleri; yani araçsallıklarını koruyabildikleri ölçüde faydalı ortamlardır. Diğer türlü McLuhan'ın bahsettiği tarzda, mesajın bizatihi kendisi olmaya başladıklarında, adlarının tam tersi işlevlerle malul ortamlara dönüşmeleri kaçınılmazdır. Bu takdirde sosyalleştirmez, yalnızlaştırır; paylaşma değil parçalanmaya neden olurlar. Her iletişim aracı, bizi daha sosyal kıldığı ölçüde muteberdir. Ancak mevcut uygulamalar, sanal sosyalliklerin –ki bu da yanılsamadır- kendi içinde bir tür tatmin hissi barındırdığını gösteriyor ki bu sanal ortamlarla reel ilişkiler arasındaki irtibatın kalmaması anlamına gelir.

MELİH BAYRAM DEDE

Gazeteci / TV Program Yapımcısı (Yeni Şafak, Technologic)

Sosyal ağ sitelerinin kullanımıyla insan davranışlarının değiştiğini söylemek mümkün. Nerede olduğunu, ne yaptığını, neler giydiğini, neler yediğini paylaşmak, bunu çoğu zaman 'teşhir' denilecek derecede göstermekten söz edilebilir.

1. Ben o kadar karamsar değilim. Sosyal paylaşım siteleri artık günümüzün bir gerçeği. Bir iletişim, varoluş ve sosyalleşme aracı olarak artık kullanılması kaçınılmaz araçlar. Yanlış kullanımlar ve sorunlar konusunda aşırı kullanımdan doğan bağımlılıktan söz edilebilir. Ancak, toptan bir karşıduruş, sosyal ağ sitelerini kullananlara 'hasta' gözüyle bakmak, psikolog mantığıyla yaklaşmak, bana doğru gelmiyor.

Sosyal ağ sitelerinin kullanımıyla insan davranışlarının değiştiğini söylemek mümkün. Nerede olduğunu, ne yaptığını, neler giydiğini, neler yediğini paylaşmak, bunu çoğu zaman 'teşhir' denilecek derecede göstermekten söz edilebilir. Ancak bunu yaparken, sosyal ağ sitelerinin günümüzün bir gerçeği olduğunu, bugün de, gelecekte de varolacağını; hatta hayatımızdaki yeri ve önemini artıracığını unutmamamız gerekiyor. Bireylerin, sosyal ağ sitelerindeki paylaşımlarında, daha özgür ve daha açık davrandığını söylemek mümkün. Ancak bunu 'utanmazlık' olarak da nitelendiremem.

the misues and problems, we can speak of addictions due to overdose. Yet, a total resistance and to look at those who use them as if they were sick, to approach them with the attitude of a psychologist does not seem to be true to me.

It is possible to say that human behaviors change by the use of social networking sites. To share where you are, what you do, what you dress and eat can be regarded as displaying all these almost at the level of "exhibition". Yet, we have to bear in mind that social networking sites are a reality of our age and they will be existing in the future as they do today and even their importance in our lives will grow. It is possible to say that individuals act in a more free and open way in their sharings in social networking sites. However I would not describe it as "shamelessness".

2. Social networking sites have provided great eases in people's lives. It is possible to mention both pluses and minuses. But in my opinion a negative approach would be wrong. Social networking sites have made it possible for the individuals to socialize and to interact with other people from all around the world. They have brought facilities for people to express themselves in a more comfortable way and to share information in the groups of which they would never have been able to be a part of in the past because of the geographical and physical obstacles. It is truer to have a positive approach to the social networking sites than a negative one and to turn them to an advantage by using them in an effective way. Problems may occur here as they may in any other medium. Problems like privacy issues, security violations, misuse of the means and social addiction are certain. But none of them would lead us to have a negative reaction to these means.

DERYA ŞAFAK / Analyst (Metropolli Araştırma)

Virtual communication is more comfortable than face-to-face communication.

1. Yes, we think; it is easier for people to hide their real identity. Virtual communication is more comfortable than face-to-face communication.

2. They contribute to get information and to socialize if they are used relevantly.

2. Sosyal ağ siteleri, bireylerin hayatında büyük kolaylıklar getirdi. Hem olumlu, hem de olumsuz yanlardan söz etmek mümkün. Ancak konuya negatif yaklaşmanın yanlış olduğunu düşünüyorum. Sosyal ağ siteleri; bireylerin sosyalleşmeleri, dünyanın her yerindeki insanlarla interaktif bir iletişim kurabilmelerini sağladı. Coğrafi ve fiziksel engeller nedeniyle, gerçek hayatta girilmesi mümkün olmayan gruplara girip, kendilerini daha rahat ifade edebilmelerinde ve bilgi paylaşımında büyük kolaylıklar sundu. Sosyal ağ sitelerine negatif bakmak yerine pozitif yaklaşmak, o mecrayı etkin kullanıp bunu avantaja çevirmek daha doğru. Sorunlar, her mecrada olabileceği gibi elbette burada da olabilir. Bireysel mahremiyet sorunları, gizlilik ihlalleri, araçları kötüye kullananlar, sosyal bağımlılığı gibi sorunlar elbette vardır. Ancak tüm bunlar, bizim bu araçlara karşı bir duruş geliştirmemizi gerektirmez.

DERYA ŞAFAK / Analist (Metropoll Araştırma)

Sanal iletişim yüz yüze iletişimden daha rahat.

1. Evet, düşünüyoruz; insanların gerçek kimliklerini saklaması daha kolay. Sanal iletişim, yüz yüze iletişimden daha rahat.

2. Amacına yönelik kullanılırsa; bilgilendirme ve sosyal çevre edinme konusunda katkı sağlamakta. Fazla zaman harcandığında birebir ilişkiler zayıflamakta. Bağımlılık yapmakta. Gerçek dünya ve sanal dünya arasında sıkışıp kalan insanlar yaratmakta.

PROF. DR. HÜLYA ÇALIŞKAN

Eğitimci (İstanbul Üniversitesi Hasan Âli Yücel Eğitim Fakültesi)

Sosyal paylaşım siteleri, belki daha önceleri farklı yollarla yapılan, bu sebeple de kimsenin dikkatini çekmeyen ya da ortaya çıkmayan eğilimlerin, teknolojiye bağlı olarak artık görülmesini sağlamış olabilir.

1. Bu iddia, belki Türkiye gibi, değerlerine bağlı olan ülkeler için geçerli olmayabilir, ama Türkiye’de de böyle

In the case of overuse, interpersonal relations weaken. It makes addiction. It creates people wedged between the real world and the virtual world.

PROF. DR. HÜLYA ÇALIŞKAN

Pedagogue (Hasan Ali Yücel Faculty of Education, İstanbul University)

Social networking sites may have caused tendencies, that used to appear in different forms before and so not noticed, to be apparent now thanks to technology.

1. This argument might not be valid for traditional countries like Turkey; but such a study is necessary in Turkey too. My personal opinion is that timid people would not be comfortable enough in these platforms either. Social networking sites may have caused tendencies, that used to appear in different forms and so not noticed before, to be apparent now thanks to technology. The identification of pretentious results like “loss of personal and social values” through only social networking sites would not be just if it leads us to ignore advantages such as information, education, learning and research. I think that to conclude that “if there were not social networking sites, we would not experience these” is not a convincing argument. Yet, there are some precautions to prevent possible discomforts. In my opinion, social networking sites that I believe to have more advantages than disadvantages are harmless in the sense that “real values cannot be spoiled by anything.”

2. Social networking sites are used in my environment for purposes like communication, information exchange, chatting and meeting minutes in general. Such sites which seem to be advantageous to me as long as they are used for these purposes have always been an area where I find solutions in difficult situations. On the other hand, these sites are also used for advertising and making money. These aspects should not be seen negative as long as they are used properly. I share the view that negative aspects can be evitable with an approach that “where there is problem, there is also precautions”. To have a social gathering through social networking sites or to organize meetings and trips by announcements may prevent people to stay isolated.

bir araştırmanın yapılması gereklidir. Şahsî fikrim, utangaç insanların bu tür ortamlarda da yeterince rahat olamayacağıdır. Sosyal paylaşım siteleri, belki daha önceleri farklı yollarla yapılan, bu sebeple de kimsenin dikkatini çekmeyen ya da ortaya çıkmayan eğilimlerin, teknolojiye bağlı olarak artık görülmesini sağlamış olabilir. “Bireysel ve toplumsal değerlerin yitirilmesi” gibi iddialı bir sonucun sadece sosyal paylaşım siteleri ile belirlenmesi, bu sitelerin günümüze kazandırdığı; bilgi, eğitim, öğrenme, araştırma gibi getirilerini gözardı etmemize sebep olursa, haksızlık olacağı kanısındayım. “Sosyal paylaşım siteleri olmasaydı böyle şeyler olmazdı” kararına varmak yetersiz bir görüştür diye düşünmekteyim. Ancak, yine de gittikçe artan rahatsızlıklar olacaksa, bunların engellenmesi için de çeşitli önlemler vardır. Getirisinin, götürüsünden daha fazla olduğunu düşündüğüm sosyal paylaşım sitelerinin, “Gerçek değerleri hiçbir kuvvet bozamaz!” özdeyişi ile bu konuda zararsız olduğuna inanmaktayım.

2. Sosyal paylaşım siteleri, benim çevremde genelde, haberleşme, bilgi alışverişi, sohbet, toplantı kararları gibi konularda kullanılmaktadır. Bu amaçlarla kullanıldığında olumlu olarak gördüğüm bu tür siteler, her zaman müşkül durumlarda çözüm bulduğum yerler olmuştur. Ancak, bu tür sitelerin, reklam ve para kazanma amaçlı kullanılması yönü de vardır. Bu yönler de kurallar çerçevesinde yapıldığı müddetçe olumsuz görülmemelidir. “Sorun çıktıkça önlem alınır!” yaklaşımı ile olumsuz tarafların bertaraf edileceği görüşündeyim. Sosyal sitelerden haberleşip bir sosyal toplantı düzenlemek, sosyal bir etkinliğin duyurularak yüzyüze toplantıların ve gezilerin düzenlenmesi, bireylerin yalnız kalmasını önleyebilir. Paylaşım siteleri, tüm gününü bilgisayar başında geçirip bilgisayar oyunları oynayan ve vaktin nasıl geçtiğini anlayamayıp sosyal ilişkilere sekte vuran bir hayat tarzından çok, mümkün olduğunca katılımı destekleyen gruplar oluşturarak, sosyalleşmeyi destekleyen bir yapı ortaya çıkarmıştır. Aksi durumda siteler yanlış kullanılıyor demektir. Bu durum bir zamanlar televizyon için de geçerli olmuştur; ancak toplum bilinçli oldukça, bağımlılıktan çok yararlıyı seçme aşamasına geçilmiştir. Sadece bu konuda değil, her zaman her konuda kontrolsüzlük görülebilir; ancak bu durumları düzeltecek kontrol mekanizmalarının ortaya çıkması gecikmeyecek, ihtiyaçtan çözüm üretilecektir.

Social network sites have brought about a structure that promotes socialization as far as possible by creating groups which support participation instead of a lifestyle that interrupts social relations by playing games all day and losing track of time. Otherwise it would mean the misuse of these sites. This was the case for TV too in the past; but as the society gained consciousness people have come to the stage of choosing the better than being addicted. Loss of control is possible not only in this case but also in all situations but it would not take long for control mechanisms and solutions to emerge in case of needs.

DOĞAN GÜRPINAR / Activist (Genç Siviller Derneği)

It is possible to say that “virtual interactive means” of social networking sites is a new phenomenon and have its own “relationship practices” different from other means.

1. It is possible to say that “virtual interactive means” of social networking sites is a new phenomenon and have its own “relationship practices” different from other means. These “practices” have pluses and minuses. The sense of “shame” is stronger in an environment where social pressure mechanisms are strong and imposing. In the same way, users of social networking sites are stronger compared to the “neighbourhood”. Furthermore it can also be observed that social networking sites create new and different practices of personal/social values. To examine the situation from only one perspective would lead us to miss its sophistication.

2. These networking sites can play a positive role in the sense that they develop and encourage socializations based on “acquired” qualities not “given” ones. That is, we can say that personal initiatives (even if they are “passive”) play a bigger role in the development of socializations. In short, it might be concluded that these social networking sites create a new system of relations and this system must be discussed from such a perspective. Considering that interpersonal relations are not “stable and given” and they are not “sacred” per se, social networking sites have a reorganizing role

DOĞAN GÜRPINAR / Aktivist (Genç Siviller Derneği)

Sosyal paylaşım sitelerinin “sanal interaktif mecra”sının yeni bir ortam olduğu ve diğer mecra/ortamlardan çok farklı ve kendine has bir “ilişki pratikleri” oluşturduğu söylenebilir.

1. Sosyal paylaşım sitelerinin “sanal interaktif mecra”sının yeni bir ortam olduğu ve diğer mecra/ortamlardan çok farklı ve kendine has bir “ilişki pratikleri” oluşturduğu söylenebilir. Bu “pratıklar” olumlu ya da olumsuz niteliklere haizdir. Utanma duygusunun kaybolmasının, anonimleşme ve kişiliğin bütünlüğünün bu fluid sanal kimlikle beraber zayıflayacağı düşünülürse; sosyal paylaşım sitelerinin yarattığı yapay, sanal kişilikler aracılığıyla buna neden olduğu düşünülebilir. Aynı şekilde “utanma” toplumsal baskı mekanizmalarının güçlü ve empoze edici olduğu bir ortamda güçlüdür ki sosyal iletişim ağlarında kullanıcılar “çevreye” nazaran oldukça daha güçlüdürler. Bununla beraber sosyal paylaşım sitelerinin, aynı zamanda yeni ve farklı bir bireysel/toplumsal değerler pratiği ve sistemi oluşturduğu da gözlemlenebilir ve sadece bu boyutuyla ele alınması, durumun karmaşıklığını gözden kaçıracaktır.

2. Bu paylaşım siteleri “verili” değil “edinilmiş” niteliklere dayalı sosyallikleri geliştirmesi ve teşvik etmesi bakımından, olumlu rol de oynayabilir. Yani, sosyalliklerin gelişiminde bireysel inisiyatifin (belki bu inisiyatif “pasif” olsa bile) daha çok rol oynadığı söylenebilir. Özetle bu sosyal paylaşım sitelerinin, yeni bir ilişkiler sistematiği yarattığını ve bu ilişkiler sistematiğinin olumlu ve olumsuz rollerinin ötesinde bu nitelikte değerlendirilmesi gerektiği düşünülebilir. Bireyler arasındaki ilişkilerin “sabit ve verili” ve kendi başına “yüceltilecek bir değer” olmadığından hareketle, sosyal paylaşım ağlarının etkisinin “bozucu”dan çok “yeniden düzenleyici” olduğunu söyleyebiliriz.

PROF. DR. RECEP ŞENTÜRK

Sosyolog (Fatih Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi)

En kötü tarafı, makine aracılığı ile girilen bu tür sosyal ilişkilerin, otantik sosyal ilişkilerin yerine ikame edilmesi ve onların adabını unutturmasıdır.

1. Ben de, sosyal paylaşım sitelerinin, bazı insanlar için,

PROF. DR. RECEP ŞENTÜRK

Sociologist (Faculty of Economics and Administrative Sciences, Fatih University)

Its worst aspect is substitution of otantic social relations with the ones through machines which make people forget morals.

1. I likewise observe that social networking sites make some people forget the sense of shame, corrode the sense of privacy and narrow or even destroy the borders of privacy. Those who immerse themselves in social networking sites have began to exhibit their most private things there. This is the end point that exhibition culture can ever reach. For such people there is nothing more to exhibit. But this observation is not true for everybody.

2. Social networking sites, by creating a “false” socialization environment actually make people more alienated from eachother. Nothing can substitute face-to-face relations. Its worst aspect is substitution of otantic social relations with the ones through machines which make people forget morals. To establish and continue social relations is an art called “morals” which is not simple to learn. We can not but worry about whether these morals are reserved in the social relations established through the internet.

HULUSİ YİĞİT / Pedagog (Istanbul University PhD Student)

The display of private sphere, in other words the sphere which is supposed to be reserved to the individual, in virtual worlds under the name of “social networking” without any limitation prepares the base of disengagement.

1. I believe that among the factors effecting the loss of personal and social values and the moral disengagement is the media and of course the internet. “Social networking” sites which have become very popular in this country in the last five years trigger this disengagement. The display of private sphere, in other words the sphere which is supposed to be reserved to the individual, in virtual worlds under the name of “social networking” without any limitation prepares the base of disengagement.

“utanmayı unutturduğunu”, mahremiyet duygusunu aşındırdığını ve özel olanının sınırlarını iyice daralttığını; hatta yok ettiğini gözlemliyorum. Sosyal paylaşım sitelerine kendilerini kaptıranlar, en mahrem şeylerini bile orada teşhir etmeye başladılar. Bu da teşhir kültürünün ulaştığı -hatta ulaşabileceği- son noktadır. Böyle insanlar için bundan öte teşhir edilecek bir şey kalmamaktadır. Ancak bu gözlem bütün kullanıcılar için geçerli değildir.

2. Sosyal paylaşım siteleri “sahte” bir sosyalleşme ortamı oluşturarak, aslında insanların birbirlerine daha fazla yabancılaşmalarına yol açmaktadır. Hiçbir şey; insan insana, yüz yüze ilişkinin yerini alamaz. En kötü tarafı, makine aracılığı ile girilen bu tür sosyal ilişkilerin, otantik sosyal ilişkilerin yerine ikame edilmesi ve onların adabını unutturmasıdır. Sosyal ilişkiler kurmak ve sürdürmek; “adab” diye adlandırılan ve öğrenilmesi kolay olmayan bir sanattır. İnternet ortamında girilen sosyal ilişkilerde, bu adab ne kadar muhafaza ediliyor diye endişelenmemek elde değil.

HULUSİ YİĞİT / Eğitimiçi (İstanbul Üniversitesi Doktora Öğrencisi)

Bireysel alanın, başka bir ifade ile bireyde kalması gereken alanın “sosyal paylaşım” adı altında sanal dünyalarda ifşa edilmesi, bunun bir sınırının da maalesef olmaması; çözümlenme zeminini hazırlamaktadır.

1. Bireysel ve toplumsal değerlerin yitirilmesinde ve ahlakî çözümlenmenin etkenleri arasında; iletişim araçları ve tabii ki internetin olduğunu düşünüyorum. Özellikle son beş yılda ülkemizde yaygınlaşan “sosyal paylaşım” siteleri bu çözümlenmeyi tetiklemektedir. Bireysel alanın, başka bir ifade ile bireyde kalması gereken alanın “sosyal paylaşım” adı altında sanal dünyalarda ifşa edilmesi, bunun bir sınırının da maalesef olmaması; çözümlenme zeminini hazırlamaktadır. Türkiye toplumu olarak, bilgi iletişim araçlarını, programlarını, yazılımları vs. ithal ediyoruz. Bu kendi kültürümüz veya değer yargılarımız içerisinde yoğrulup gelişen bir gelişme değil. Ve onları doğrudan her şeyiyle hayatımıza buyur ediyor; nasıl kullanıldığı konusunu geri bırakıyoruz. Teknoloji veya bilgi teknolojilerine karşı olmak

We, as Turkish society import information technologies, programs, software etc. This is not a development which occurs within our own culture and value judgements. We directly welcome them as they are and ignore the way they are used. This is not being anti-information technologies. We give a person who is ignorant of technology the most recent technological tools and software. This is just like giving a weapon to a child for enjoyment. We can clarify this by the following comparison. There is a huge difference between the number of people who use Facebook etc and of those who can use the simplest computer program (Word, or let's say mail account). Sadly the first far exceeds the other.

I, as a pedagog, advice my students to use computers and to know the language of information technologies verbally and practically. However, although almost all of my students have a Facebook account, only few is able to prepare a simple homework in an Office program. This is only the technical side of the situation. As for its moral aspect, I have not had a Facebook account; as far as I observe and hear from other people, it is impossible not to see the exhibition of privacy. It is an environment where friendships and kinships are virtual with no restrictions. We hear that people publish various words, slogans, photos and videos in order to be noticed. Our ignorance starts with the following phrase::

“It is my page and only those that I wish can see it.” I wish those who say this knew that their page was seen by thousands of people.

2. If we speak of sharing, it is supposed to be real. Activities in the virtual environment even if they seem mutual, are not sharing. True sharing requires confronting each other. (Obviously I am not speaking of sharing a document or a text.)

Facebook, when it first appeared, had been designed for asocial people who are not able to meet their friends because of their business life and it is promoted in this manner. When it was exported to my dear country, mother has begun to talk to her child on Facebook. Students have begun to speak with their friends on Facebook whom they are together all day. Is it that

değil bu durum. Teknoloji bilgisinden yoksun bir insanın eline en teknolojik aletleri ve yazılımları veriyoruz. Bir çocuğun eline oynaması için silah vermek gibi bir şey bu. Bunu şöyle bir kıyasla netleştirebiliriz. Ülkemizde Facebook vs. kullananların sayısı ile bilgisayarda en basit bir programı kullanabilenlerin (word, hadi abartayım mail hesabı) sayısı arasında dağlar kadar fark vardır. Bu fark maalesef birincisi lehinedir.

Bir eğitimci olarak öğrencilerime; bilgisayar kullanmaları ve bilgi teknoloji dilini bilmelerini, hem sözel hem de somut davranışlarımla tavsiye ediyorum. Lakin, öğrencilerimin belki tamamına yakınının bir Facebook hesabı olmasına rağmen, sadece birkaç öğrencim, bir Office programında basit bir ödevi hazırlayıp getirebilecek durumda. Bu, işin yalnızca ete kemiğe bürünmemiş hali; yani teknik durumu.

Ahlakî yönüne gelince, bir Facebook hesabım olmadı; sadece çevremdeki insanlardan gözlediklerim ve duyduklarım kadarıyla, mahremiyetin faş edildiğini görmemek körlüğe delalet eder. Arkadaşlıkların, akrabalıkların, sanal ve bağısız olduğu bir ortam. İnsanların kendilerini fark ettirmek için türlü yazıların, sloganların, fotoların, videoların paylaşıldığını duyuyoruz. Ve bilgi yoksunluğumuz şu sözle başlıyor:

“Benim kendi sayfam ve istediğim kişiler beni görüyor.”
Bunu söyleyenler keşke sayfalarının istemedikleri binlerce kişi tarafından görüldüğünü bilseler.

2. Paylaşım diyorsak bunun gerçek olması gerekir. Sanal ortamda yapılan işler karşılıklı gibi görünse de paylaşım değildir. Gerçek paylaşım, yüzyüze olmayı gerektirir. (Tabiki bir dosyayı veya yazıyı paylaşmaktan söz etmiyorum) Facebook, Amerika’da ilk çıktığında daha çok asosyal veya iş hayatından dolayı arkadaşları ile görüşme fırsatı olmayan kitlelere yönelik olarak tasarlanmıştı ve reklamı da o şekilde yapıyordu. Canım ülkeme geldiğinde, anne çocuğuyla Facebook üzerinde konuşur oldu. Sınıftaki öğrenci, haftanın her günü beraber olduğu arkadaşları ile Facebook’dan günün geri kalanında görüşmeye başladı. Bu kadar masum mu? Bu görüşmeler, tanımadığımız veya kendisini tanıdığımız biri olarak takdim edenlerle de devam etti. Zannettiğimiz kişiler; aslında zannettiğimiz kişiler

innocent? These dialogues have continued with those whom we did not know or who present themselves as an acquaintance. Those whom we think we know might not be so. The number of the people who think about this possibility is very few. People are provided pages with no control.

We speak of a crazy outbreak among kids and adolescents. It is an environment where there are no morals and modesty. For example a student can openly use bad language for his teacher. Or the most special and private moments can be broadcasted to other people with the ease of displaying something striking. Considering these and all other things, we have a virtual world worth of notice in front of us.

Prof. Osman Ozsoy published his book under the title “Lives Made Miserable by the Internet” last year. One of his examples is noteworthy. The most frequently asked question by the banks on the phone is the maiden name of your mother. We can easily reach this information and many others if that person is friend with his uncle on Facebook. This is only the material fraud aspect of the issue.

NESLİHAN AKBULUT

Sociologist / Activist (AKDER- Ayrımcılığa Karşı Kadın Hakları Derneği)

Virtual relations have been observed to harm individuals’ perception of reality as well as being incapable of satisfying their need to communicate.

1. We observe in our various studies that social networking sites cause a moral degeneration for individuals in addition to their harms to the moral system in the society. Since people in such platforms are not supposed to be seen with their own identity, own face or own background, they can easily give up above all saying the truth. Also, individuals functioning with virtual identity (or even true identity) in these platforms do not feel themselves obliged to reconcile their activities with social morals or the personal moral norms on which they build their lives.

Since these platforms give them anonymity, people know that transgression of moral would not result in any enforcement for them like embarrassment, exclusion, reactions from family or friends. This state prepares a ground which is proper for people to easily transgress the moral norms. We therefore think that social networking sites cause corruption in personal and social values.

olmayabilir. Bu ihtimali düşünenlerin sayısı çok az. Hiç kontrol edilmeden insanlara sayfalar açılıyor. Çocuk ve gençlerde, çılgınlık boyutunda bir salgından söz ediyoruz. Edebin ve hayanın yerlerde gezdiği bir ortam. Bir öğrenci öğretmenine aleni küfredebiliyor mesela. Veya dikkat çekici bir şeyi, ifşa etmenin hafifliğiyle, insanların en özel veya mahrem anları şaka uğruna servis ediliyor başka insanlara. Bütün bunları ve daha birçok şeyi göz önünde bulundurduğumuzda dikkate alınması gereken bir sanal dünya var karşımızda.

Prof. Osman Özsoy'un "İnternetin Kararttığı Hayatlar" adlı bir kitabı çıkmıştı geçen yıl. Orda verdiği bir örnek çok dikkat çekici idi. Bankaların telefon bankacılığında en çok ve en ayırteci olarak sordukları soru; anne kızlık soyadıdır. Bir kişinin Facebook'da dayısı ile birlikte hesabının olduğunu düşündüğümüzde "anne kızlık" soyadı bilgisine rahatlıkla ulaşabiliriz.. ve daha nice kişisel bilgilere. Bu da işin maddi dolandırıcılık yönü.

NESLİHAN AKBULUT

Sosyolog / Aktivist (AKDER- Aynmcılığa Karşı Kadın Hakları Derneği)

Sanal ilişkiler bireylerin gerçeklik algısına zarar verirken, zaman içerisinde iletişim ihtiyaçlarını da tatmin etmediği görülmektedir.

1. Sosyal paylaşım sitelerinin, toplumda var olan ahlakî yapıya zararlarının yanında, bireysel olarak da bir ahlakî dejenerasyona neden olduğunu bizler de çeşitli çalışmalarımızda gözlemlemekteyiz. Bu tarz platformlarda kişiler, kendi kimlikleri, kendi yüzleri ya da kendi arkaplanları ile bulunmak zorunda olmadıkları için; en başta doğruyu söylemekten kolayca taviz verebiliyorlar. Ayrıca bu platformlarda sanal kimliklerle (ya da gerçek kimliklerle bile olsa) çeşitli faaliyetler yürüten bireyler, eylemlerini toplumsal ahlakın ya da hayatlarını üzerine kurdukları bireysel ahlakî normların süzgecinden geçirmek zorunda hissetmiyorlar.

Çünkü bu platformlar, kendilerine bir anonimlik kazandırdığı için ahlakî normları aştıklarında bunun kendilerine utanç, dışlanma, aileden ya da çevreden tepki

2. Since social networking sites which have become a part of our lives with the internet seem to save ways of communication from being restricted by space, they can be regarded as a positive contribution to relations. However people while trying to satisfy their need of face-to face communication in virtual environment at the computer with the development of technology notice that they become lonelier in spite of the increase in the speed of the means of communication. Virtual relations have been observed to harm individuals' perception of reality as well as being incapable of satisfying their need to communicate. These are the disadvantageson, in my opin.

YUSUF ALPAYDIN / Pedagog – Psychological consultant

Social networking sites like Facebook and Twitter expand people's private sphere.

1. First of all we need to question on which basis Miller made this conclusion. Since I do not have any idea about it, I would like to share my own views. Social networking sites like Facebook and Twitter expand people's private sphere. They create a platform based on "show" in virtual environment Yet it does not seem true to me to condemn the structure of these sites for this.

2. The discussions about the influence of the tools in our lives are endless. Yes, the means that we use shape us. But it is possible to use them also in a different way. In my opinion social networking sites are advantageous in a world where people get lonely as they increase interactions and sharing among people. They satisfy a need in that sense.

The possibility of easily expressing in virtual environment things that can not be said in facial relations gives people the opportunity to do what they would not be able to do because of the sense of shame from the society as well as to take courageous steps in all senses. Thus it would not be wrong to expect those who are not happy with their own identity and personality to demand these platforms more than others.

It is understandable why people lean to these means considering the troubles and costs of travelling. You

alma gibi ve daha başka şekilde herhangi bir yaptırımla geri dönmeyeceğini biliyorlar. Bu durum, kişilerin ahlaki normları kolayca aşabilmelerine uygun zemini hazırlıyor. Bu nedenle sosyal paylaşım sitelerinin, toplumsal ya da bireysel değerlerde bir yozlaşmaya neden olduğunu düşünüyoruz.

2. İnternetle birlikte hayatımıza giren sosyal paylaşım siteleri, görünürde iletişim imkanlarını mekanla sınırlı kalmaktan kurtardığı için ilişkilere olumlu bir katkı olarak görülebilir. Fakat insanlar bu teknolojik gelişmelerle birlikte yüzyüze iletişime olan ihtiyaçlarını sanal ortamda bilgisayar başında kurulan ilişkilerle gidermeye çalışırken iletişimin hızının ve imkanlarının artmasına rağmen daha da yalnızlaştıklarını görmekte. Sanal ilişkiler bireylerin gerçeklik algısına zarar verirken, zaman içerisinde iletişim ihtiyaçlarını da tatmin etmediği görülmektedir. Bunlar da bizce olumsuz yönler arasında sayılabilir.

YUSUF ALPAYDIN / Eğitimci - PDR Uzmanı

Facebook ve Twitter gibi sosyal paylaşım siteleri insanların mahremiyet alanının sınırlarını genişletiyor.

1. Öncelikle Miller'in, hangi gerekçelere dayanarak bu iddiada bulunduğunu bilmemiz gerekiyor. Bu konuda bilgim olmadığı için kendi kanaatlerimi paylaşmak istiyorum. Facebook ve Twitter gibi sosyal paylaşım siteleri, insanların mahremiyet alanının sınırlarını genişletiyor. Sanal ortamda "gösterme" üzerine kurulu bir platform yaratıyor. Yine de, bu konuda sorumluluğu, bu sitelerin yapısında görmek bana doğru gelmiyor.

2. Araçların yaşamımıza etkileri konusundaki müzmin tartışmanın bir sonu gelmemektedir. Evet kullandığımız araçlar bizi şekillendirir. Ancak bu araçları farklı şekillerde kullanmak da mümkündür.

Ben, insanların yalnızlaştığı bir dünyada, sosyal paylaşım sitelerini, insanlar arasında etkileşim ve paylaşımı artırmaları açısından olumlu buluyorum. Bu anlamda bir ihtiyacı da karşılıyor.

Yüzyüze ilişkilerde ifade edilemeyen şeylerin, sanal

can make many connections at once. This ease attracts people.

On the other hand, there is a risk like forgetting true/face-to-face relations. Yet I don't know if people have many things to share when they come together. When you visit a friend, you get bored unless you have something to share. However, you can cut the communication whenever you wish in the web. In other words, these sites have a function in a world where it is difficult to build true relations. We have to reconsider our lifestyle and our existence in the first place.

ESRA AYDIN / Activist (Özgür Açılım Platformu)

People now regard not the display of their privacy but the loss in a contest on a subject –whether moral or not- as a disgrace or a source of embarrassment.

1. The transformation of the society to a show society through these sites causes people to behave as if they were in the front of the cameras even at times that they are alone. After a while this normalization makes people's self-confession normalized. And then this makes it convenient for them to share these with other people too. Thus what is usual becomes public. After this stage, what is usual becomes something not to be shamed. What I am against about these social networking sites would not be the loss of the sense of shame but the change of common values which entail embarrassment. For example people now regard not the display of their privacy but the loss in a contest on a subject –whether moral or not- as a disgrace or a source of embarrassment.

2. I think that virtual world is useful and constructive for people to increase their ability of expression and for communities to act together. On the other hand I also believe that if used for other purposes it would bring about irresponsibility.

FATMANUR ALTUN / Sociologist - Writer

New technologies like Facebook and Twitter ask people to give their privacy, their secrets, their modesty and "uniqueness" as a price and expect them to ignore the

ortamlarda daha rahat ifade edilebiliyor olması, sadece sosyal çevreden utandığımız için yapamadıklarımızı yapmamıza aracı olmakla kalmıyor, her anlamda bireylere cesur hamleler yapma imkanı sağlıyor. Bu anlamda; özellikle kendi benliği ve kişiliğinden yeterince hoşnut olmayanların, bu ortamlara daha fazla rağbet etmelerini beklemek yanlış olmayacaktır. Bir yerden başka bir yere gitmenin zahmeti ve maliyeti düşünüldüğünde insanların bu araçlara yönelmesini anlayabiliyorum. Aynı anda çok sayıda iletişim kurabiliyorsunuz. Bu kolaylık bireyleri cezbediyor. Buna karşın, sahici / yüzyüze ilişki kurmanın unutulması gibi bir risk de söz konusu. Ancak insanların biraraya geldiklerinde paylaşacak ne kadar şeyi var; bunu da bilmiyorum. Bir arkadaşınızı ziyaret ettiğinizde, paylaşacak çok şeyiniz yoksa bir süre sonra sıkılırsınız. Ancak web ortamında iletişimi istediğiniz anda kesebiliyorsunuz. Yani aslında bu siteler, sahici ilişki kurmanın zorlaştığı bir dünyada, işlevsel bir konuma sahip. Önce yaşam biçimimizi, varoluşumuzu gözden geçirmemiz gerekiyor.

ESRA AYDIN / Aktivist (Özgür Açılım Platformu)

Halk artık mahremiyetinin ortaya saçılmasını bir rezillik, dolayısıyla utanma sebebi olarak görmek yerine, -ahlakî ya da ahlakî olmayan- bir mevzuda yapılan rekabet neticesinde yenilmeyi rezillik ya da utanma gerekçesi olarak görüyor.

1. Bu gibi sitelerle toplumun bir gösteri toplumuna dönüşmesi, insanın kendisiyle başbaşa kaldığı zamanlarda dahi bir kamera önündeymişçesine davranmasına sebep oluyor. Bir süre sonra bu normallik, bireylerin kendileri itiraflaşmasını da normalleştiriyor. Ve daha sonra bu, itiraf edilebilenlerin başkalarıyla da paylaşılmasında bir sakınca görülmemesini doğuruyor. Böylece doğal olan paylaşılabılır oluyor. Sonrasında doğal olan utanılacak olmaktan çıkıyor. Ancak itirazım, bu gibi paylaşım sitelerinin utanma duygusunun yitirilmesine değil de, utanmayı gerektirecek ortak değerlerin değişmesine sebep olduğu şeklinde olabilir. Örneğin, halk artık mahremiyetinin ortaya saçılmasını bir rezillik, dolayısıyla utanma sebebi olarak görmek yerine,

last surviving social values belonging to the real world while making them a part of the community they desire for.

1. Because no technology can be understood without the cultural and social codes that create it. However, technology, the product of the culture and the conditions that create it, is also determined by the culture and the conditions in question. Nonetheless, the culture and conditions start to be transformed as well once they have had an impact on the advent of the technology. As the society hosting technology cannot keep away from this transformation, the transformation in question is also inevitable for those societies that transfer technology. Therefore, the first condition to make sense of technology is to place it in a proper context and do the analyses based on that context.

The second issue that we have mentioned above is related to the use of technology. Although technology is a multilayered structure which is the product of complex processes, it ultimately has an instrumental meaning, which draws our attention to its usage, as to its nature. While it is possible with a technology to save many lives and make great strides for the benefit of humanity, the same technology can also be used to bring the end of the humanity. This is valid for many things from a great deal of technology in medicine to nuclear technologies, and from manufacturing technologies to communication technologies.

When we turn our attention to the new developments in the communication technologies and especially to internet, it will be seen that the explanations above can be extended to these fields as well. Especially the developments like Twitter and Facebook which have been a matter of question and have recently become increasingly widespread cannot be placed on a significant ground by ignoring those dimensions of technology. Neither Facebook nor Twitter is a technological development independent of the cultural codes of Western societies that created it. Here the codes especially distinctive can be summarized as the difference of the privacy perception, the fact that keeping secret is not an asset, the content of the display, the inner beauty of the outer beauty, the core of rhetoric, ambition's

-ahlakî ya da ahlakî olmayan- bir mevzuda yapılan rekabet neticesinde yenilmeyi rezillik ya da utanma gerekçesi olarak görüyor.

2. Sanalın, bireylerin ifade gücünü arttırması ve toplulukların ortak hareket etmesi noktasında faydalı ve geliştirici olduğunu düşünüyorum. Ancak salt bu amaçla kullanılmadığında sanalın beraberinde sorumsuzluk getirmesine sebep olduğunu söylebilirim.

FATMANUR ALTUN / Sosyolog / Yazar

Facebook, Twitter gibi yeni teknolojiler de, insanları özlemini çektikleri gibi bir cemaatin parçası haline getirirken, onlardan mahremiyetlerini, sırlarını, edep duygularını ve “biriciklik”lerini bedel olarak masaya koymalarını istemekte, gerçek dünyaya ait elde kalan toplumsal kimi değerlerin de gözden çıkarılmasını beklemektedir.

1. Bu soruyu yanıtlamadan önce, teknolojinin doğasına ilişkin iki tespit yapmak yararlı görünüyor. Bunlardan birincisi, teknolojinin ortaya çıkış koşulları, diğeri ise kullanımı ile alakalı. Teknolojiyi ele alırken, onu salt kendisi olarak okuyamayız. Zira hiçbir teknoloji, kendisini ortaya çıkaran kültürel ve toplumsal kodlar olmadan anlaşılabilir. Bununla birlikte kendisini ortaya çıkaran kültürün ve koşulların ürünü olan teknoloji, sözkonusu kültür ve koşullar tarafından da belirlenir. Ne var ki kültür ve koşullar da, bir kez teknolojinin ortaya çıkışına etki ettikten sonra, onun tarafından dönüştürülmeye başlar. Teknolojiye evsahipliği yapan toplum, bu dönüşümden nasıl uzak duramazsa; teknoloji transferi yapan toplumlar için de sözkonusu dönüşüm kaçınılmazdır. Bu nedenle teknolojiyi anlamlandırmanın ilk koşulu, onu doğru bir bağlam içinde oturtmak ve analizleri o bağlamdan hareketle yapmak olacaktır.

Yukarıda sözünü ettiğimiz ikinci konu, teknolojinin kullanımı ile alakalı. Teknoloji her ne kadar karmaşık süreçlerin ürünü olan, çok katmanlı bir yapı olsa da; nihayetinde araçsal bir anlama sahiptir. Bu da onun mahiyeti kadar kullanım biçimine de dikkatimizi çeker. Bir teknoloji

restraint of the virtues, the fact that show-off has become an industry, weakening of social solidarity mechanisms and the spread of individualism.

The technologies like Facebook, Twitter, etc, which emerged in such a cultural atmosphere, are embraced by large masses as they cater for certain needs. Some relationship types, which arose with the spread of capitalism and disappeared under the conditions that gradually made themselves evident in each society, are produced in different forms by those new technologies. In a world where communions disappeared, it is a notable progress that virtual communions have gained such currency.

While with those technologies, some things lost are replaced with the new ones, privacy, secrecy and the feeling of shame are paid as the price and yet in some other situations, some essentials of “true” communal life are neglected. As capitalism enslaved people, weakened family, promoted ambition and greed in order to organize a worldwide economy and in return, bewitched the masses with the disputable concept of “prosperity”, the new technologies like Facebook, Twitter ask people to reveal their privacy, secrets, emotions of propriety and their “unique” as the cost and wait for the certain social virtues remaining of the actual world to be sacrificed.

2. This point is actually in close relation to what intent the technologies in question are used with. As we mentioned above, it can be possible with a technology to produce both positive and negative results. In this respect, the technologies like Facebook, Twitter, etc deserve to be mentioned with the opportunities, as with the magnitude of the threat they pose. While on the one hand, there are the threats that those technologies enslave people to them and harm their relationships in their actual lives, they on the other hand have a soothing effect in the sense that they have people feel they are parts of something. Similarly, there are being established a new world where the flow of the news is saved from being one-sided and everybody can be informed about everything at any time. While this situation, on the one hand, has people face with a bombardment of unnecessary information, it, on the other hand, raises the opportunities of the opposition over the established

ile pek çok hayat kurtarmak, insanlığın faydasına önemli mesafeler kat etmek mümkün olabilirken, aynı teknoloji insanlığın sonunu getirmek için de kullanılabilir. Tıptaki pek çok yeni teknolojidenden, nükleer teknolojilere; üretim teknolojilerinden, iletişim teknolojilerine kadar pek çok şey için bu geçerlidir.

Burada sözü iletişim teknolojilerindeki yeni gelişmelere ve özellikle de internet üzerine getirdiğimizde, yukarıdaki açıklamaların, bu alanlar üzerine de teşmil edilebileceği görülecektir. Özellikle de soru konusu olan ve son yıllarda giderek yaygınlık kazanan Twitter ve Facebook gibi gelişmeler, teknolojinin bu boyutları gözardı edilerek anlamlı bir zemine oturtulamaz.

Gerek Facebook, gerekse Twitter; kendilerini ortaya çıkaran Batı toplumlarının kültürel kodlarından bağımsız teknolojik gelişmeler değildir. Burada özellikle belirleyici olan kodlar; mahremiyet algısının farklılığı, sır saklamanın geçer akçe olmayışı, görüntünün içeriği, dış güzelliğin iç güzelliği, retorik öz, hırsın erdemleri baskılayışı, gösterişin endüstri haline gelişi, toplumsal dayanışma mekanizmalarının zayıflaması, bireyciliğin yaygınlaşması şeklinde özetlenebilir.

Böyle bir kültürel atmosfer içerisinde doğan Facebook, Twitter vb. teknolojiler, belli ihtiyaçlara cevap verdikleri için geniş kitleler tarafından kucaklanmaktadır. Kapitalizmin yaygınlaşması ile ortaya çıkan ve giderek kendisini her toplumda daha fazla hissettiren koşullar içerisinde ortadan kalkan kimi ilişki biçimleri, bu yeni teknolojiler tarafından farklı formlarda yeniden üretilmektedir. Cemaatlerin yok olduğu bir dünyada, sanal cemaatlerin bu kadar rağbet görmesi şayan-ı dikkat bir gelişmedir.

Bu teknolojilerle, kaybedilen bazı şeylerin yerine yenileri koyulurken; mahremiyet, sırlar ve utanma duygusu bedel olarak ödenmekte, kimi durumlarda ise “gerçek” toplumsal yaşantının kimi gereklilikleri ihmal edilmektedir. Nasıl ki kapitalizm, dünya ölçeğinde bir ekonomi örgütlemek için insanları köleleştirmiş, aileyi zayıflatmış, hırsı ve açgözlülüğü yüceltmiş, bunun karşılığında da tartışmalı “refah” kavramı ile kitleleri kendisine bağlamışsa; Facebook, Twitter gibi yeni teknolojiler de, insanları özlemini çektikleri gibi bir cemaatin parçası haline getirirken, onlardan mahremiyetlerini, sırlarını, edep duygularını ve

order to an unprecedented level. Messages, ideas, art works have been in mutual flow for the first time on such a democratic ground.

To know which environment those technologies are products of and what they correspond to seems like it can lower the threats those technologies can pose for our lives to the minimum even if they do not destroy them. Besides the measures as personal information should not be given in much detail, the details regarding the experiences should not be shared simultaneously, etc, it is necessary that the elements concerning propriety and manners in the actual social life are able to find a place in the virtual social life as well.

This virtual life that has started to replace the real though it is not real perhaps needs to be tamed with the rules taken from the real life. Unless this taming and domestication operation realize, it seems within the realms of possibility that people will experience the harmful effects of those technologies more, and the social and interpersonal relationships will be harmed by this process. Nevertheless, it is necessary to determine that taming such a wild technology means a great system of opportunities is activated for the benefit of the humanity.

HEDİYETULLAH AYDENİZ / Communicator
(Istanbul University Postgraduate Student)

Neither to say “the one who changes or falls behind is bad” with a hundred percent negative attitude nor to turn this into positive on the same scale does not explain the current situation. However, the truth is while a slippery ground is coming into being in terms of existing virtues, there is no clarity concerning what the one that will replace can be.

1. The feelings and conceptions of morality that people bear in their inner worlds reflect to the social environment at any time. Social networking sites and the internet programs enabling instant messaging have already given birth to a new way of communication and relationship. Those new communication environments are private, namely exclusive to the person, and social, namely open to everybody even if it is with membership. This ambivalent communication opportunity created a new situation where the state of being and behaving in private space mixes with the state in the social space.

“biriciklik”lerini bedel olarak masaya koymalarını istemekte, gerçek dünyaya ait elde kalan toplumsal kimi değerlerin de gözden çıkarılmasını beklemektedir.

2. Bu nokta, aslında sözkonusu teknolojilerin ne amaçla kullanıldığı ile yakından alakalı. Yukarıda da belirttiğimiz gibi bir teknoloji ile hem çok olumlu hem de çok olumsuz sonuçlar elde etmek mümkün olabiliyor. Bu anlamda Facebook, Twitter vb. teknolojiler ortaya koydukları tehdidin büyüklüğü kadar, imkânlar ile de anılmayı hak ediyorlar. Bir tarafta bu teknolojilerin insanları kendisine esir hale getirmesi, onların gerçek yaşamlarındaki ilişkilerine zarar vermeleri tehdidi varken, diğer tarafta ise insanlara bir şeylerin parçası olduklarını hissetmeleri anlamında yatıştırıcı bir etkisi bulunuyor. Benzer biçimde bu kanallar aracılığı ile haber akışının tek taraflı olmaktan çıktığı, herkesin, her an, her şeyden haberdar olabildiği bir dünya kuruluyor. Bu durum bir taraftan insanları gereksiz bir bilgi bombardımanı ile karşı karşıya getirirken, diğer yandan da yerleşik düzene karşı muhalefetin imkânlarını tarihte hiç gerçekleştirmemiş bir düzeye çıkarıyor. Mesajlar, düşünceler, sanat ürünleri ilk kez bu denli demokratik bir zeminde karşılıklı akış içinde bulunabiliyorlar.

Bu teknolojilerin hangi bağlamın ürünü oldukları ve neye karşılık geldiklerini bilmek, bu teknolojilerin hayatımıza katacağı tehditleri yok etmese bile en aza indirebilir gibi görünüyor. Kişisel bilgilerin çok ayrıntılı verilmemesi, yaşantıya dair ayrıntıların eşzamanlı olarak paylaşılmaması vb. tedbirlerin yanısıra, gerçek sosyal yaşam içerisindeki edep ve görgüye dair unsurların, sanal sosyal yaşamda da kendisine bir yer bulabilmesi gerekiyor.

Gerçek olmadığı halde, gerçeğin yerine geçmeye başlayan bu sanal yaşantının, belki de gerçek hayattan alınan kurallar tarafından ehlileştirilmesi gerekiyor. Bu ehlileştirme ve evcilleştirme ameliyesi gerçekleşmediği sürece insanlığın bu teknolojilerin daha çok zararlı yönlerini tecrübe etmesi, toplumsal ve bireyler arası ilişkilerin bu süreçten yara alması ihtimal dâhilinde görünüyor. Öte yandan, kanı böylesine deli akan bir teknolojinin ehlileştirilmesinin, büyük bir imkânlar manzumesinin insanlığın faydası adına harekete geçirilmesi anlamına geldiğini tespit etmek gerekiyor.

Furthermore, the condition of being face-to-face and if not face-to-face, knowing each other physically, which human relationships and communication types have thus far required, is heading for meaninglessness by means of those new communication environments.

It is clear that this new communication environment brings along a new relationship type in terms of technical means, terms of use and content alike, a specific conception of morality, etc. The individuals who nourish on those environments and whose feelings and habits take shape with them create their own collectivism together with these new individualities forming. Consequently, there can certainly be mention of the virtues lost.

“Individual/social values” that existed before this communication environment are lost under the influence of the communication types that came into existence under the conditions of the new situation and the type of the individual that those communication types shaped. Neither to say “the one who changes or falls behind is bad” with a hundred percent negative attitude nor to turn this into positive on the same scale does not explain the current situation. However, the truth is while a slippery ground is coming into being in terms of existing virtues, there is no clarity concerning what the one that will replace can be.

2. Cons:

- Time consumption without control: causing disruptions in friendship, comrade and family relationships that fall into the category of interpersonal relationships
- Uncontrolled content: the harms that exposure to all kinds of content can bring about
- Personality development and formation: the potential of the ebb and flow between what is private and what is social to make the individuals schizophrenic and split
- Causing the private information to be used for different goals
- Addiction: causing overuse addiction. Not to think of a daily life without it. Not to stand not looking at it. The need to enter input into a networking site any moment, etc.

Pros:

- To be in touch with your acquaintances and whom you need at any moment

HEDİYETULLAH AYDENİZ / İletişimci (İstanbul Üniversitesi Doktora Öğrencisi)

Yüzde yüz bir olumsuz tavırla; “değişen ve geride kalan kötüdür” demek ile aynı oranda bunu olumlu yapmak da mevcut durumu izah etmez. Ama gerçek olan şu ki, varolan değerler açısından kaygan bir zemin oluşurken, yerine gelecek olanın ne olabileceği konusunda henüz tam olarak netleşen bir durum yok.

1. Kişilerin iç dünyalarında besledikleri hissiyatlar ve ahlak anlayışları, herhangi bir zamanda toplumsal ortama bir şekliyle yansır. Sosyal paylaşım siteleri ve anlık mesajlaşma imkanı veren internet programları, yeni bir iletişim ve ilişki biçimini doğurmuş durumda. Bu yeni iletişim ortamları, hem mahremdir, yani kişiye özeldir; hem de toplumsaldır, yani üyelikle de olsa herkese açıktır. Bu ikircikli iletişim imkanı, mahrem alanda bulunma ve davranma hali ile, toplumsal alandaki halin birbirine karıştığı yeni bir durum ortaya çıkarmıştır. Bunun yanında insanî ilişkilerin, iletişim biçimlerinin şimdiye kadar gerektirdiği yüzyüze olma, yüzyüze olunmasa da fiziksel olarak da birbirini tanıma koşulu, bu yeni iletişim ortamları aracılığıyla anlamsızlaşmaya doğru gitmektedir.

Bu yeni iletişim ortamının; hem teknik imkanlar, hem kullanma koşulları, hem de içerik itibarıyla yeni bir ilişki biçimini, kendine has bir ahlak anlayışını vs. beraberinde getirdiği açıktır. Bu ortamlardan beslenen, onlarla birlikte hissiyatları, alışkanlıkları oluşan bireyler, oluşan bu yeni bireysellikler ile kendi toplumsallıklarını da yaratmaktadırlar. Bu haliyle de tabii ki yitirilen değerlerden söz edilebilir.

Bu iletişim ortamlarından önce var olan “bireysel/toplumsal değerler”, yeni durumun koşullarıyla oluşan iletişim biçimlerinin ve bu iletişim biçimlerinin şekillendirdiği birey tipinin etkisiyle yitilmektedir. Yüzde yüz bir olumsuz tavırla; “değişen ve geride kalan kötüdür” demek ile aynı oranda bunu olumlu yapmak da mevcut durumu izah etmez. Ama gerçek olan şu ki, varolan değerler açısından kaygan bir zemin oluşurken, yerine gelecek olanın ne olabileceği konusunda henüz tam olarak netleşen bir durum yok.

2. Olumsuzlukları:

● Kontrolsüz zaman tüketilmesi: Bireyler arası ilişkiler

- To use countless content in a positive way according to the needs
- When a message is intended to be conveyed to some, the opportunity to convey it to thousands in a short time

ADEM GÜNEŞ / Expert Pedagogue

(Fatih University İstanbul Vocational School)

The character education that is built by striving for years can vanish by means of the bitterness of a virtual environment.

On the social networking sites, there is the quality of psychological contagiousness of mental disorders.

The internet world and especially social networking sites are serious and likewise dangerous psychological stimulation area, which leaves the person alone with his/her emotions.

When the factors like the meeting of many people in a common area, the direct interaction with each other, the speed of the transfer of emotions to one another are taken into the consideration, we see that social networking sites have the feature that they are able to destroy some “ethical gains” swiftly. In pedagogy, “the ethical values training” that parents try for their children to attain is a training that takes long years and that proceeds in very sensitive steps. Its attainment is very hard, but its demolition is easy. The ethical values that are attained through such hard struggles are demolished away in an environment where ethical values are underrated and ignored... The character education that is built by striving for years can vanish by means of the bitterness of a virtual environment. Therefore, it is needed that parents keep their children away from particularly the social networks where people can make direct contact with someone. Even if it is already forbidden by law for children under 13 to enter such sites, the sensitivity from the parents has to take that limit over 18.

Besides, because finding out which ones among hundreds of thousands of people joining to such a network have a healthy mind will be quite hard, the matter is that in the natural relationships that people will have with the people across them, psychological

kategorisine giren arkadaş, dost ve aile ilişkilerinin aksatılmasına sebebiyet verme

- **Kontrolsüz içerik:** Hertürlü içeriğe maruz kalabilmenin getirebileceği zararlar
- **Kişilik gelişimi ve oluşumu:** Mahrem olan ile toplumsal olan arasındaki gelgitin bireyleri şizofrenik, bölünmüş bir birey haline getirme potansiyeli.
- **Özel bilgilerin farklı amaçlarla kullanımına yol açması**
- **Bağımlılık:** Kullanım bağımlılığına sebebiyet verme. Onsuz bir gündelik hayatı düşünememe, ona bakmadan duramama. Her an paylaşım sitesine bir veri girişi yapma ihtiyacı vs.

Olumlu yanları:

- Tanıdık ve ihtiyaç duyduklarınla her an iletişim halinde olma
- Sayısız içeriği ihtiyaca göre olumlu yönde kullanma
- Birilerine bir mesaj ulaştırılmak istenildiğinde kısa bir zamanda onbinlerce kişiye ulaştırma imkanı

ADEM GÜNEŞ

Uzman Pedagog / (Fatih Üniversitesi İstanbul Meslek Yüksekokulu)

Yıllarca uğraş verilerek inşa edilen karakter eğitimi, bir sanal ortam yakıcılığı ile yok olup gidebilir.

Sosyal paylaşım sitelerinde, ruhsal rahatsızlıkların psikolojik bulaşıcılık özelliği vardır.

İnternet dünyası ve özellikle sosyal paylaşım siteleri, kişiyi kendi duyguları ile kendini başbaşa bırakan çok ciddi ve bir o kadar da tehlikeli psikolojik dürtü sahasıdır.

Birçok kişinin ortak bir alanda buluşması, birbiri ile direkt etkileşimi, duyguların birbirine aktarımdaki süratlilik gibi faktörler gözönüne alındığında, sosyal paylaşım sitelerini birtakım “etik kazanımları” çok hızlı bir şekilde yok edebilme özelliğinin olduğunu görmekteyiz. Pedagojide, anne-babaların çocuklarına kazandırmaya çalıştıkları “etik değerler eğitimi” uzun yıllar alan ve çok hassas adımlarla ilerleyen bir eğitimidir. Kazanımı çok zordur, ancak yıkılması kolaydır. Böylesi zor uğraşlar ile elde edilen etik değerler, etik değerlerin hafife alındığı veya yok sayıldığı bir ortamda çok

influence and mental disorders are transferred to each other through the quality of psychological contagiousness.

The tendency of “being asocial” not only among children but also among people increases in parallel with the use of social networking sites. It is observed that people prefer the easy communication in the internet environment because of the wearisomeness of compulsory contact people have to make with their immediate circle. As such a case prevents the parents from discharging their responsibilities within family, that a big society locks itself at home and a person tries to live imaginarily in his/her mind rather than experiencing the life by tasting, touching, smelling is a considerably momentous tragedy in terms of human and the unuse of the senses he has.

YRD. DOÇ. DR. ASLI TELLİ AYDEMİR / Communicator
(Faculty of Communication, İstanbul Şehir University)

If we clench our teeth more and use the populist language that will create enough number of followers, we can prove our social intelligence operating in the virtual once again, and even be a political/sympathetic figure.

1. I think social networking sites have had some circles believe that personal values are superior to everything, rather than having people forget shame. Of course, those personal values come to be the common problem of the clique, clan, which they have become parts of, especially if the number of the friends and the followers added is high. More precisely, it is felt so in the fictional world those platforms have created. In that environment, an environment friendly person who is respectful of animal rights and prefers ecological products all the time may not, in real sense, be respectful of the environment he/she lives in at all. Perhaps, even because he/she has never up until that day reflected upon ecology, he may wave the flag of ecology after being constantly exposed to those messages online. That must be the “self-fulfilling prophecy” that those, who created Facebook, have backed. The online and offline time that we spend as the extensions to one another can make life more comprehensive and bearable. Especially so, if

hızlı bir şekilde yıkılır gider... Yıllarca uğraş verilerle inşa edilen karakter eğitimi, bir sanal ortam yakıcılığı ile yok olup gidebilir. Bu nedenle, anne-babaların; özellikle kişilerin birine direk temas sağlayabildiği sosyal ağlardan çocuklarını uzak tutmaları gerekir. Zaten hukuken 13 yaş altı çocukların böylesi sitelere girmesi yasak olsa da, anne-baba duyarlılığı bu sınırı 18 den yukarı çıkartmak zorundadır.

Bunun yanı sıra, böylesi bir network'a bağlı bulunan yüz binlerce kişinin içinden, hangisinin sağlıklı bir ruha sahip olduğunu keşfetmek oldukça zor olacağı için, kişilerin karşısındaki kişilerle kuracakları doğal ilişkilerde, psikolojik etkilenme ve ruhsal rahatsızlıkların; psikolojik bulaşıcılık özelliği ile birbirine aktarılması sözkonusudur. Sadece çocuklar değil; aynı zamanda insanlar arasındaki "asosyallik" eğilimi sosyal paylaşım sitelerinin kullanımı ile, paralel oranda artmaktadır. Kişilerin, kendi yakın çevresi ile kurması gereken zorunlu iletişimi yoruculuğu nedeni ile internet ortamındaki kolay iletişime tercih ettikleri görülmektedir. Böylesi bir durum ise, anne-babaların aile içindeki sorumluluğunu yerine getirmesine engel olduğu gibi, koca bir toplumun eve kapanmasına, yaşamı tadararak, dokunarak, koklayarak yaşamak yerine, zihninin içinde hayalî olarak yaşamaya çalışması insan ve onun sahip olduğu duyuların kullanılmaması adına oldukça önemli bir dramdır.

YRD. DOÇ. DR. ASLI TELLİ AYDEMİR

İletişimci (İstanbul Şehir Üniversitesi İletişim Fakültesi)

Biraz daha dişimizi sıkıp, yeterli sayıda takipçi yaratacak popülist dili kullanırsak, sanalda işleyen sosyal zekamız bir kez daha kanıtlar, politik/semptomatik bir figür bile olabiliriz.

1. Ben sosyal paylaşım sitelerinin utanmayı unutturmaktan ziyade, belli çevreleri, kişisel değerlerin her şeyden üstün olduğuna inandırdığını düşünüyorum. Elbette, bu kişisel değerler, özellikle eklenen arkadaş/takipçi sayısı çoksa, kendi parçası olunan klikin, klanın ortak derdi haline geliyor. Daha doğrusu bu platformların yarattığı kurmaca dünyada, böyle hissediliyor. O ortamda hayvan haklarına saygılı, sürekli ekolojik ürünler tercih eden bir çevre dostu, gerçek

we are able to reach with this extension the social sensitivity level that we earlier could not reach complaining about the lack of time.... If we clench our teeth more and use the populist language that will create enough number of followers, we can prove our social intelligence operating in the virtual once again, and even be a political/sympathetic figure.

2. Social networking sites (SNS), no doubt, provide a fertile ground for exchange of social capital and experience. In particular, when the multiple sharing moves to transnational dimension, the opportunity of techno cultural citizens to discuss is born. The techno-political culture, which is the main argument of Bruno Latour and created by the debate, would undermine the universal truths and centuries' paradigms by means of its critical gaze. The SNS have become an important element providing a catalyst and continuity, when considered as the part of the mobilization of social movements.

Although the Internet has been a novel tool, the information technologies which have been developed and spread by it, has created a certain language and discourse. This discourse has shaken the codes of universal communication. The groups, mobilized by using the social media, have formed their own forms of communication and processes.

While this situation makes it easy to act in unison, it can also create a slippery slope. For instance, we encounter some negative contents such as cyber bullying, slandering and labeling in certain groups established in SNS, in online dictionary forums and in comment sections of video sharing sites.

In addition, while the culture of social networking provided the codes of practical use such as open source, common use and anonymity; it also carries the risks of unauthorized and manipulative use, and especially the copyrights in creative contents. The users not only came to stay on the position of producers by creating the content, but also they can do the online marketing of their products. However, the private sector, getting a share of the pie from the beginning, had long been aware of this danger. At this point, they have been applying such tactics as censorship, blocking and filtering

anlamda yaşadığı ortama hiç saygılı olmayabilir. Hatta, belki de, tam da o güne kadar ekolojiyle ilgili hiç kafa yormamış olduğundan, çevrimiçinde bu mesajlara sürekli maruz kalıp, ekoloji bayrağını kuşanmış olabilir. Facebook'u yaratanların arkasında durduğu "kendini gerçekleştiren kehanet" (self fulfilling prophecy) bu olsa gerek. Birbirinin uzantısı olarak geçirdiğimiz çevrimiçi ve çevrimdışı zamanlar, yaşamı daha bütünsel ve çekilebilir kılıyor. Özellikle daha önce zamansızlıktan yakınlıkla erişemediğimiz toplumsal duyarlılık seviyesine bu uzantı sayesinde erişebiliyorsak... Hatta biraz daha dişimizi sıkıp, yeterli sayıda takipçi yaratacak popülist dili kullanırsak, sanalda işleyen sosyal zekamızı bir kez daha kanıtlar, politik/semptomatik bir figür bile olabiliriz.

2. Sosyal paylaşım siteleri (SPS), hiç kuşkusuz, sosyal sermaye ve deneyim paylaşımı için çok uygun bir zemin sağlıyor. Özellikle bu çoğul paylaşımlar uluslararası boyuta taşındığında, teknoküresel yurttaşların tartışma olanağı doğuyor. Bu tartışmaların oluşturduğu ve Bruno Latour'un temel argümanı olan teknopolitik kültür, eleştirel bakışıyla genelgeçer doğruları ve yüzyılların paradigmalarını yıkabilir. Sosyal hareketlerin mobilizasyonu kapsamında değerlendirdiğimizde, SPS'ler önemli bir katalizör ve süreklilik sağlayan unsur haline geldi.

İnternet gayet genç bir araç olmasına rağmen, onunla birlikte gelişip yayılan bilişim teknolojileri, belli bir dil ve üslup oluşturdu. Bu üslup genelgeçer iletişim kodlarını da sarstı. Sosyal medya kullanarak mobilize olan grupların, kendilerine has iletişim biçimleri ve süreçleri oluştu. Bu durum birlikte hareket etmeyi kolaylaştırırken, kaygan bir zemin de oluşturabilir. Sözgelimi; siber kabadayılık, iftira, yaftalama gibi olumsuz içeriğe, SPS'lerde kurulan belli gruplarda, sözlüklerde ve video paylaşım sitelerinin yorum bölümlerinde sıklıkla rastlayabiliyoruz.

Bunun yanında, sosyal paylaşım kültürü, açık kaynak, ortak kullanım, anonimite gibi pratik kullanım kodlarını getirirken, özellikle yaratıcı içeriklerde telif hakları, izinsiz manipülatif kullanım gibi riskleri de taşıyor. Kullanıcılar, içerik üreterek üretici konumuna geçmekle kalmayıp, ürünlerinin pazarlamasını da çevrimiçi bir şekilde kendileri yapıyor. Ancak baştan beri bu pastadan pay alan özel sektör bu

to the SNS and their service providers. In today's picture, there have been a serious battle between the parties. What is obvious is that the requirement of the dominant actors in the private sector to find new business models for the personalized content.

MEHMET DİNÇ / Psychologist

Social networking sites bring together the people with common interests and hobbies; thus may lead to the enrichment of their inner productivities. However, they may lead a number of adults and children to move along with wrong sites and improper thoughts, especially if not used at proper age, in proper periods and in appropriate ways.

1. The Social Networking Sites are the tools of products of the social change around the world, which are brought about by the technology based way of life. The social networking sites, due to their nature, will change the individuals and societies. Here, the problem changes, but not transforms. Namely, the Social Networking Sites take place in our lives, they do not remove the individual and social values which are and should be important for us. Otherwise, the change ends up with the transformation and we would become a different society or different people, which is totally unusual from the way we are now. Therefore, the social networking sites can be a problematic tool, not in terms of their existence, but because of their usage; and it is up to the users whether problematic or not. But if the users allow, they have a serious potential for adverse effects on users, on the groups and on the people, the users interact with. The matter of the loss of individual and social values due to the Social Networking sites is a condition progressing in parallel. The values have to be changed on the basis of changing life styles. If the people or the societies cannot afford a life in line with their values, then they would create values in line with their lives. In this sense, the matter is the change of the individual and social values, not the removal of them. But the meaning of these values changes according to the different people and societies. The main issue is the necessity of not the loss and disruption of common values of humanity, which should not change for

tehlikenin çoktan farkında ve işte o noktada SPS'lere ve onların hizmet sağlayıcılarına, sansür/erişim engelleme/filtreleme gibi taktikler uygulanıyor. Bugünkü tabloda, taraflar arasında ciddi bir meydan savaşı hakim. Kesin olan, özel sektördeki egemen aktörlerin, kişiselleşen içeriğe yönelik yeni iş modelleri bulma zorunluluğu.

MEHMET DİNÇ / Psikolog

Sosyal paylaşım siteleri, ortak ilgi ve hobileri olan insanları biraraya getirip, paylaşımlarını ve dolayısıyla içsel zenginliklerini artırmalarına sebep olabilmektedir; ancak doğru yaşta, doğru dönemde ya da doğru şekilde kullanmadığı için çok sayıda yetişkinin ve çocuğun yanlış sitelere ya da yanlış düşüncelere kapılmalarına da neden olabilmektedir.

1. Sosyal paylaşım siteleri, teknoloji merkezli hayat tarzının getirdiği, dünya çapında yaşanan toplumsal bir değişimin ürünü olan araçlardır. Böyle olmanın doğası gereği de sosyal paylaşım siteleri, bireyleri ve toplumları değiştirecektir. Burada problem değişirken dönüşmemektir. Yani sosyal paylaşım sitelerine hayatımızda yer verirken, hayatımızda bizim için önemli olan/olması gereken; başta bireysel ve toplumsal değerler olmak üzere birçok şeyi yerinden etmemektir. O zaman değişim dönüşümle sonuçlanır ve biz şu an olduğumuzdan çok farklı insanlara ve toplumlara dönüşürüz. Dolayısıyla sosyal paylaşım siteleri, varlıkları anlamında değil, kullanımları anlamında problemli olabilecek araçlardır ve problemli olup olmamaları da kullanıcılarının elindedir. Kullanıcıları izin verirse, hem kullanıcılarını; hem de kullanıcılarının etkileşimde bulunduğu birey ve grupları olumsuz etkileme potansiyeli, çok ciddi olarak mümkündür. Bireysel ve toplumsal değerlerin sosyal paylaşım siteleri sebebiyle yitirilmesi meselesi ise buna paralel olarak ilerleyen bir durumdur. Değişen hayat tarzıyla beraber değerler de mutlaka değişmek zorunda ve insanlar/toplumlar değerleri paralelinde bir yaşayışa güç yetiremiyorlarsa, yaşayışları paralelinde değerler ihdas edeceklerdir. Bu anlamda bireysel/toplumsal değerlerin yitirilmesi değil, değişmesi gündeme gelecektir ve her birey/toplum için de bu değerlerin

individuals and communities. is one of the values in this point. As a result, we can say that the Social Networking sites, in case of inappropriate use, would become a damaging condition, which would lead to the loss of common values of humanity and to the damage of both the individuals and societies. For this reason, raising the users' awareness right from an early age has become serious issue.

2. The Social Networking Sites have very attractive features and opportunities by providing the users with no time restrictions, enabling the people to enjoy the activities of the sites at any time of the day, having the opportunity to introduce themselves in their own way, being able to express themselves anonymously without the concerns of social acceptance, being able to interact, or communicate with people from all over the world without any geographical limitations, being able to meet people with similar interests, who are not able to match anywhere, a minimum expenditure of time and money to get in contact with other people, being able to reach the fun and games efficiently as compared to other alternatives, having the freedom of leaving the conversation whenever they want, being able express themselves on an equal basis with all other users irrespective of their social status, wealth, race and gender, being able to take a part in a social environment comfortably without any concerns, being able to introduce themselves as the way they want to be, being able to disclose themselves to unfamiliar people with a relatively risk-free way, the possibility of establishing proximity, being able to find numerous alternatives to escape from the daily stress.

On the other hand, social networks can be either the cause or the results of the problems for individuals; who are neglected, who cannot find a safe and healthy living conditions in the family environment, who express conflicts in family, who experience social loss, or have less friends and non-intimate relationships with relatives, and for those who have failure in school and business. However, one of the most important questions about the use of social networks whether three important aspects about self development are interfered with the social networking sites: These are the preparation of individuals to become a useful member of society, the

ne olduğu değişmektedir. Temel mesele, bireyler ve toplumlar için değişmemesi gereken değerler olan, insanlığın ortak değerlerinin zedelenmemesi ve yitirilmemesi gerekliliğidir. Utanma da bunlardan bir tanesidir. Netice olarak şunu söylemek mümkündür; sosyal paylaşım sitelerinin yanlış kullanımı halinde birey ve toplumlara, insanlığın ortak değerlerini yitirmelerine sebep olacak kadar zarar verir hale gelebilirler. Bu nedenle kullanıcıları, doğru kullanım noktasında erken yaşlardan itibaren eğitmek çok ciddi önem arz etmektedir.

2. Sosyal paylaşım sitelerinde zaman sınırının olmaması ve insanların günün istedikleri herhangi bir anında bu sitelerin aktivitelerinden yararlanmaları; kendilerini kendi istedikleri şekilde tanıtmaya imkânına sahip olmaları, sosyal kabul görme endişesi olmadan anonim olarak kendilerini ve gerçek düşüncelerini ifade edebilmeleri, coğrafi mekan sınırı olmaksızın dünyanın her yerindeki insanlarla iletişim ve etkileşime geçebilmeleri, benzer ilgilere sahip olup başka hiçbir yerde karşılaşması mümkün olmayan insanlarla buluşabilmeleri, diğer insanlarla iletişime geçmek için minimum zaman ve para harcamaları, eğlence ve oyunlara diğer alternatiflere oranla oldukça ekonomik yollarla ulaşabilmeleri, istedikleri zaman iletişimi kesme veya her ne yapıyorlarsa bırakma özgürlüğüne sahip olmaları, kendilerini sosyal statü, zenginlik, ırk, cinsiyet farkı olmadan bütün diğer kullanıcılarla beraber eşit bir şekilde ifade edebilmeleri, herhangi bir kaygı yaşamadan rahatça sosyal bir çevrede yer alma imkanına sahip olmaları, olmak istedikleri insan gibi kendilerini tanıtabilmeleri, tanımadıkları insanlarla görece risksiz dertleşebilme ve yakınlık kurma imkanına sahip olmaları, günlük stresten kaçmak için çok sayıda alternatif bulabilmeleri sosyal paylaşım ağlarının sahip olduğu ve insanlara sunduğu oldukça cazip özelliklerdir.

Öte yandan ise özellikle ilgilenilmeyen, aile içerisinde sağlıklı ve güvenli bir ortamı bulamayan veya aile içerisinde çatışma yaşayan, sosyal kayıp yaşamış, az arkadaşı olan, akrabalarıyla samimi ilişkileri olmayan, okulda ya da işinde başarısız bireyler için sosyal paylaşım ağları sözkonusu problemlerin sebebi ya da sonucu olabilmektedir. Yine sosyal paylaşım

preparation of individuals for their future individually and the people's making use of their times. Thus, the social networks should be used to the extent that they serve these three characteristics.

Another issue is that the inappropriate and incorrect use of social networks, which, in turn, cause to the problems in individuals' identities. Some of the damages can be mentioned like; having a lack of initiative, difficulty in concentration, lack of effort, lack of stamina, being capricious, quick boredom, impatience and the wish of fulfilling the desires immediately.

The social networking sites make it possible to reach lots of information easily and quickly; however, they may not prevent people from exposing to information pollution due to reaching lots of information. Since these sites are open to the contribution of all people with different intentions and levels, they make the quality of the presented information and the wellbeing of relationships doubtful. This condition may bring about the obtaining of useful information, as well as the result of harmful information, depending on the kind of that information. On the one hand, the social networks provide people to contact with people from different parts of the world; on the other hand, due to the breadth and intensity, it complicates the people's use of their limitations. In this case, as people have the opportunity for contacting with the people from all over the world, but it also brings about staying unaware of their homes. Social networking sites bring together the people with common interests and hobbies; thus may lead to the enrichment of their inner productivities. However, they may lead a number of adults and children to move along with wrong sites and improper thoughts, especially if not used at proper age, in proper periods and in appropriate ways. It was witnessed with bitter experiences both in our country and in the world that the individuals can reach the extreme ideas and ideologies or the inappropriate relationships by means of social networking sites; especially, if they encounter some negativities or temporary crisis due to their life cycles.

BEKİR AGIRDİR / Chief Executive Officer (Konda Research)

We must understand the unique functioning and new values of this new rhythm.

ağlarının kullanımı ile ilgili en önemli sorulardan bir diğeri, kişilerin gelişimleri ile alakalı üç temel özelliğin sosyal paylaşım siteleri sebebiyle engellenip engellenmediğidir ki bunlar; bireylerin toplumun yararlı bir üyesi olmaya hazırlanması, bireylerin bireysel olarak kendi geleceğine hazırlanması ve bireylerin zamanını değerlendiriyor olmasıdır. Sosyal paylaşım ağları bu üç özelliğe hizmet ettiği kadar kullanılmalıdır.

Bir diğeri mesele, sosyal paylaşım ağlarının yanlış ve uzun süreli kullanımı, bireylerin benliklerinde de problemler yaşanmasına sebep olmasıdır. İnisiatif eksikliği, konsantrasyon olma zorlukları, gayret eksikliği, dayanma gücü yoksunluğu, maymun iştahlılık, çabuk sıkılma, sabırsızlık ve isteklerinin hemen yerine getirilmesi arzusu bu zararlardan bazılarıdır.

Sosyal paylaşım ağları, evet birçok bilgiye çok kolay ve hızlı bir şekilde ulaşmayı mümkün kılmaktadır; ancak çok sayıda bilgiye ulaşmaktan oluşan bilgi kirliliğine maruz kalmaktan da kişileri kurtaramamaktadır. Bu tür sitelerin her seviyeden ve her niyetten insanın katkısına açık olması, sunulan bilginin ve ilişkinin sıhhatini de şüpheli kılmaktadır. Bu durum, faydalı bilgi alınabileceği gibi zararlı bilgi alınabileceği sonucunu da doğurabilir ki bu bilginin niteliğine göre ciddi bir tehlike olabilir. Sosyal paylaşım ağları bireylerin dünyanın çok farklı yerlerindeki insanlarla görüşebilmelerini sağlamakta; ancak genişliği ve yoğunluğu nedeniyle kişilerin kullanımlarını sınırlamalarını zorlaştırmaktadır. Bu durum ise, bireylerin dünyanın öbür ucuyla görüşmelerini ancak kendi evlerinden habersiz kalabilmelerini de beraberinde getirmektedir. Sosyal paylaşım siteleri, ortak ilgi ve hobileri olan insanları biraraya getirip, paylaşımlarını ve dolayısıyla içsel zenginliklerini artırmalarına sebep olabilmektedir; ancak doğru yaşta, doğru dönemde ya da doğru şekilde kullanmadığı için çok sayıda yetişkinin ve çocuğun yanlış sitelere ya da yanlış düşüncelere kapılmalarına da neden olabilmektedir. Hayatlarındaki bazı olumsuzluklardan ya da yaşam dönemlerinden kaynaklanan geçici krizler esnasında, bireylerin uç fikir ve ideolojilere ya da yanlış ilişkilere, sosyal paylaşım siteleri üzerinden ulaştığı ülkemizde ve dünyada acı tecrübelerle öğrenilmiş gerçeklerdir.

1. No, I do not think so. The thing that should be discussed is not 'the loss' but the 'change'.

2. The boundaries of time and space, and their limitations have been disappearing gradually in the areas of social relationships, socialization and social legitimacy. The social media, including social networking sites, is changing the rhythm of life in a broad sense. A life independent of time and space means everything like politics and solidarity. This new rhythm has been tried to be understood and evaluated within the concepts, definitions and models of old rhythm. However, we need to comprehend the unique functioning and values of this new rhythm. One of the most important characteristics of a new rhythm of life is that the production can be carried out independently of time and place. It is no longer impossible to define the work and the production with novel concepts introduced into everyday life such as freelancing and home-office. Despite started in the software and information industries; this development has become available today in almost all of the jobs based on the principle of creation.

NEVZAT ÇİÇEK / Journalist & Author

At the beginning of the biggest problem, technology has faced today is the information uploaded in an uncontrolled way and their destruction in the society.

1. Nowadays we can see the communication channels have changed both in the world and in Turkey. A person in a cave of Harran can make use of the communication just like the one, who stays in presidential suite of Hilton Hotel in Istanbul or like the one, who stays in one of rooms of a hotel in the US, if that person assembles a satellite in his cave. Both of them are able to contact the world of a button. The same thing applies to the world of the Internet. The basic measure in this point is how the exhibitions are legitimized. A person who applies a number of remedies in order to prevent his/her family members from the sight of a neighbor in the apartment; however, the same person may share his/her confidant on the Internet in the same way. Uploading inappropriate profile pictures in social network sites, sharing many personal photographs in Twitter, including the ones in

Yeni ritmin kendine özgü işleyişini ve yeni değerlerini anlamaya çalışmamız gerekir.

- 1.** Hayır, böyle düşünmüyorum. Konuşulması gereken “yitirme” değil “değişme”dir.
- 2.** Sosyal ilişkiler, sosyalleşme, toplumsal meşruiyet alanlarında da zaman ve mekanın sınırları ve sınırlamaları ortadan kalkıyor giderek. Sosyal paylaşım sitelerinin de dahil olduğu, sosyal medya, geniş anlamda hayatın ritminde değişim göstermektedir. Zaman ve mekandan bağımsız bir hayat; siyaset, dayanışma ve her şey anlamındadır. Elbette bu yeni ritmi, eski ritmin kavramları, tanımları, modelleri içinde değerlendirmeye, anlamaya Yeni ritmin kendine özgü işleyişini ve yeni değerlerini anlamaya çalışmamız gerekir. Yeni hayat ritminin en önemli karakteristiklerinden birisi, üretimin zaman ve mekandan bağımsız olarak yapılabilir olması. Serbest çalışma, ev ofis gibi gündelik hayata da girmiş yeni kavramlarla artık çalışmayı ve üretmeyi tanımlamak mümkün. Önce yazılım ve bilişim sektöründe başlayan bu gelişme bugün yaratma esaslı işlerin neredeyse tümünde geçerli hale geldi.

NEVZAT ÇİÇEK / Gazeteci - Yazar

Teknolojinin bugün karşı karşıya kaldığı en büyük sorunların başında kontrolsüz olarak yüklenen bilgilerin de bir şekilde toplumda yarattığı tahribatlar geliyor.

- 1.** Dünyada ve Türkiye’de artık iletişim kanallarının değiştiğini görebiliyoruz. Harran’da, mağarada bulunan bir kişi, eğer mağarasına uydusunu montaj ederse, İstanbul Hilton’un kral dairesinde veya Amerika’da herhangi bir otelde kalan bir kişi ile iletişimden aynı oranda yararlanıyor. İkisi de bir tuşla dünyaya bağlantı kurabiliyor. Aynı şey, internet dünyası için de geçerli. Burada temel ölçü, teşhirin ne şekilde meşrulaştırıldığıdır. Apartman dairesinde, komşunun kendisini ve ailesinin bir ferdiğini görmesini engellemek için, olmadık çarelere başvuran kişi, aynı şekilde kendi namehremi internet üzerinden paylaşabiliyor. Sosyal

the bath, but not drawing any reactions can make a negative impact on the sense of embarrassment. I cannot figure out what keeps them comfortable, the person’s going out in the same way as he/she shares the picture in the social media. However, everything has been normalized over the Internet concerning the erosion of values. This can clearly be seen in media and in communication tools. We could not hear much the assessment of the women in the past like “I want to marry”. That was a kind of sacred value in itself, both due to the social pressure, and the embedded structure in our culture. But now, both in written and in visual media, as well as in the Internet sites, we can see that the situation was too much degenerated.

The weird thing is the contribution of the elderly, who underline the values in the society, to the degeneration of the values. Therefore, the mass media, as well as other social networking sites suppress the sense of embarrassment so much. One of the biggest reasons for this issue is that the people do not refrain themselves from involving in the activities with respect to the idea of being missed in an endless world or the sense of freedom to express themselves in a different environment.

In the same way, recently, there has been a consensus on the idea of the sense of embarrassment’ being awful. But people’s freedom of expression and the freedom of thought should never be restricted. A person’s demonstrating the things on the Internet, which were protected in immediate vicinity, in family and in the neighborhood, as well as which are ashamed of, does not change the fact that some things have been changed seriously.

At the beginning of the biggest problem, technology has faced today is the information uploaded in an uncontrolled way and their destruction in the society. This, in turn, leads people to make their own decisions with their own privacy. However, if there is no power which controls people or puts pressure on them, this erosion of privacy can be eroded a little more. In short, they cover the windows at home with curtain, but may not cover the computers.

- 2.** The positive aspects of using social network sites to the social life of people is the people’s facilitation of

paylaşım sitelerinde kişinin profiline olmadık resimler yüklemesi, veya Twitter üzerinden banyo resimleri dahil olmak üzere, birçok kişisel fotoğraflarını yüklemesi ve bunun karşısında tepki çekmemesi, utanma duygusu üzerinde negatif bir etki yapabiliyor.

Fotoğrafını sosyal paylaşım sitelerine yükleyen kişinin, aynı şekilde sokağa çıkamaması karşısında, onu orada rahat tutan şeyin ne olduğunu açıkça çözemiyorum. Ancak değerlerin aşındırılması noktasında, her şey internet üzerinden normalleştiriliyor.

İletişim araçları ile birlikte bu, kitle iletişim araçlarında da çok net bir biçimde gözüküyor. Eskiden kadınların “Ben evlenmek istiyorum!” gibi değerlendirmelerini çok fazla duyamazdık. Gerek toplumsal baskı, gerekse de kültürümüzde yerleşik yapı nedeniyle, bu kendi içerisinde kutsal bir değer gibiydi. Ancak şimdi, gerek internet siteleri ve gerekse de yazılı ve görsel basında, bu durumun çok fazla dejenerasyon edildiğini görebiliyoruz.

İşin tuhaf tarafı, toplumda bu değerler üzerine baskı yapan büyüklerimizin de bu dejenerasyona çok ciddi katkı sağladığıdır. O nedenle, gerek sosyal paylaşım siteleri gerek diğer kitle iletişim araçları utanma duygusunu çok fazla yok ediyor. Bunun en büyük sebeplerinden bir tanesi, uçsuz bucaksız bir dünyada kaybolacağını düşünen ya da farklı bir çevre üzerinden kendini rahat ifade edebileceğini düşünen insanların, bu anlamda kendi içerisinde bir frenlemeye gitmemeleridir.

Aynı şekilde son dönemde, özellikle utanma duygusunun kötü olduğu noktasında bir fikir birliğidir sürüp gidiyor. Ancak insanların ifade özgürlüğü, düşüncelerini açıklama özgürlüğü ve benzeri özgürlükleri asla sınırlandırılmamalı. Kişinin yakın çevresinde, ailesinde, mahallesinde koruduğu veya utandığı şeyleri internet ortamında sergilemesi, ciddi anlamda bir şeylerin değiştiği gerçeğini bizde değiştirmiyor.

Teknolojinin bugün karşı karşıya kaldığı en büyük sorunların başında, kontrolsüz olarak yüklenen bilgilerin de bir şekilde toplumda yarattığı tahribatlar geliyor. Bu da kişinin kendi mahremiyeti ile kendi kararını vermesine yol açıyor. Ama, eğer kişiyi denetleyen veya onda baskı oluşturan bir güç yoksa, bu mahremiyet biraz daha aşınabiliyor. Kısacası evindeki pencereye perde örtüp bilgisayarına örtmeyebiliyor.

communication with each other, their finding each other and being a very independent medium for dissemination of ideas. However, one of the common negative aspects of it is that people, who are far away from seeing each other, compress the relationships into a screen. This has, unfortunately, become a prominent situation with technological developments. As I mentioned above, the freedom of people is too much to be able to use without the tripping over an obstacle, which, in turn, bring about a novel moral dilemma. The incidence of Deniz Baykal, Turkish politician, and the speech of what happened in Blue Marmara Ship can be accepted as the best example what kind of impact it has on our relationships.

MUHAMMED ÜNAL / Architect - Activist
(Young Volunteers Association)

How accurate is to say that some of the values are degraded by the advancement of technology, it would be wrong to say that the cyber world has such a mission to the same extent.

1. All this, in fact, can be regarded as a process that begins with the technology's siege of our lives. One of the primary destructions is that people have been convinced to survive on their own, without the need for living together with other people. It would not be wrong to state that people use this indispensable cyber world as a mediator to maintain their wish for social relationships, as a social being, as well as the application of this wish, especially after people's becoming individualized with technology, which, in turn, started to disappear the benefits of social life. The Social Networking Sites are the procedures, which try to eliminate the insipidity brought about by individualization on the basis of socializing in the cyber world.

How accurate is to say that some of the values are degraded by the advancement of technology, it would be wrong to say that the cyber world has such a mission to the same extent. However, we are in a time period that making friendship has been reduced to simple measures such as “you have a friend request”, and their sanctions to each other correspond with something as simple as a click such as “Remove Friend” and “Block

2. Sosyal paylaşım sitelerinin toplumsal yaşama verdiği olumlu yönleri insanların iletişimini kolaylaştırması ve insanların birbirlerini bulması, fikirlerini yaymasında çok bağımsız bir mecra oluşması. Ancak olumsuz yönleri de sıkça görülen ve artık birbirlerini görmekten uzak olan birey ya da kişilerin bu imkanı kullanarak ilişkileri artık bir ekrana sığdırmaları. Bu ne yazık ki, teknolojik gelişmelerle birlikte çok fazla öne çıkan bir durum oldu. Yukarıda da belirttiğim gibi insanların özgürlükleri çok fazla ve bir engele takılmadan kullanmaları da, beraberinde yeni bir ahlakî sorun getiriyor. Deniz Baykal olayı veya Mavi Marmara'da yapılanların anlatılması, ilişkilerimizi ne şekilde etkilediğine en güzel örnek.

MUHAMMET ÜNAL / Mimar - Aktivist (Genç Gönüller Derneği)

Teknoloji ile birlikte bazı değerlerin yitirildiğini söylemek ne kadar doğru ise; sanal dünyanın böyle bir misyonunun olduğunu söylemek de aynı ölçüde yanlış olacaktır.

1. Tüm bunlar aslında, teknolojinin hayatımızı kuşatması ile birlikte başlayan bir süreç olarak değerlendirilmelidir. Öncelikli yıkımlardan biri, bireylerin birlikte yaşamaya muhtaç olmadan, kendi başına ayakta kalmaya ikna edilmiş olmasıdır. Teknolojinin insanları bireyselleştirdiğini ve bu bireyselleşme ile birlikte sosyal yaşamın getirilerinin yok olmaya başladığını, sosyal bir varlık olan insanın, toplumsal ilişkilerini devam ettirmek istediğini, bu isteği yerine getirmek için de aracı olarak bugün için vazgeçmesi mümkün olmayan sanal dünyayı kullandığını ifade etmek yanlış olmaz. Sosyal paylaşım siteleri; bir yönü ile bireyselleşmenin getirdiği yavanlığı ortadan kaldırmak adına, çözümü yine sanal dünyada sosyalleşmek temelli, çözmeye çalışan girişimlerdir. Teknoloji ile birlikte bazı değerlerin yitirildiğini söylemek ne kadar doğru ise; sanal dünyanın böyle bir misyonunun olduğunu söylemek de aynı ölçüde yanlış olacaktır. Ancak arkadaş edinmenin “Bir arkadaşlık isteğiniz var” gibi basit ölçülere indirildiği, bireylerin birbirlerine olan yaptırımlarının “Arkadaşı kaldır”, “Engelle” gibi basit bir tık ile karşılık bulduğu bir zamandayız. Bir arkadaş, diğer

that Person”. If there are no specific reasons, which distinguish a friend from other friends, the reduction of the number of friends’ one person are not perceived as an important condition; because your friend list is still far enough. This, in turn, leads to the elimination of the responsibilities of individuals to each other. On the grounds that man is a social being, individuals need to be in touch with people. Socialized person can live in the life space of other people. In other words, we cannot live only around our own axis. We must respect, get respect, discuss, hurt but get hurt in a way that we can fulfill the requirements of being a social being.

2. It would not be wrong to say that the social networking sites are the efforts created to eliminate the individuality of today’s people. However, it must be state that that was an insufficient effort to socialize, which is dangerous and open to many abuses. False identities and experiences, going beyond the false statements; various characters, which are different in real world... This also leads to inevitable outcomes. People’s zone of interfering with each other has been expanding, with the emergence of fake identities. Despite this can be perceived as personal liberty, it usually ends up with the interference with people’s zone of living.

GÜLİZAR SÖNMEZ / News Director (News 5)

People should be able to realize the reality between the real world and the virtual world, as well as they should determine the intended use of their own. The virtual world, seen as a place for everything, is, in fact, an area in which they show their self in real world.

1. This critique for social networking sites, and the determination of the loss of values ??in social networking sites are rightful and have a power to influence, but this does not indicate that the social networks are completely guilty of.

Addiction is a social reality, which involves being on the Internet constantly, getting away from the realities of life, Twitter’s being another form of gossip, Facebook’s becoming to the zero point of privacy, interrupting the daily life, and the presence of daily

bir arkadaştan ayıran önemli gerekçeler olmadıktan sonra, arkadaş sayınızın bir kişi azalmış olması çok da önemsenecek bir durum olarak algılanmamaktadır. Çünkü listenizde hala yeteri kadar arkadaşınız vardır. Bu da bireylerin birbirlerine olan sorumluluklarının tamamen ortadan kalkmasına sebep olmaktadır. İnsanın sosyal bir varlık olduğu temelinden hareketle, insan iletişim halinde olacağı bireylere ihtiyaç duymaktadır. Sosyalleşebilen insan başkalarının yaşam alanında da yaşayabilen insandır. Bir başka ifade ile hayatı sadece kendi eksenimiz etrafında yaşayamayız. Saygı duymalıyız, saygı görmeliyiz, tartışmalıyız, incitmeliyiz, ama öyle incinmeliyiz ki sosyal varlık olmanın gereklerini yerine getirmiş olalım.

2. Sosyal paylaşım sitelerinin de bugün bireyselleşen insanların, bireyselliklerini ortadan kaldırmak adına oluşturulmuş çabalar olduğunu söylemek yanlış olmaz. Ancak bu sosyalleşme çabasının yetersiz kaldığını, tehlikeli olduğunu, birçok istismara açık olduğunu ifade etmek gerekir. Sahte ifadelerin ötesine geçmiş, sahte kimlikler ve yaşantılar, sanal dünyada farklı, gerçek dünyada farklı karakterler... Bu da beraberinde kaçınılmaz sonuçlar doğurmaktadır. Sahte kimliklerin ortaya çıkması ile birlikte bireylerin birbirlerine olan müdahale sahası genişlemekte, bu da aslında kişisel özgürlük gibi algılanıp karşıdaki insanın yaşam sahasına müdahale olarak neticelenmektedir.

GÜLİZAR SÖNMEZ / Haber Müdürü (Haber 5)

Gerçek hayat ile sanal dünya arasındaki gerçekliği, insan kendi fark edebilmeli, kullanım amacını kendi belirlemelidir. Her şeyi yapabilecekleri bir alan gördükleri sanal dünya; aslında gerçek hayattaki kendilerini gösterdikleri bir alandır.

1. Sosyal paylaşım siteleri için yapılan bu eleştirinin, tesbitlerin haklı yönleri ve sosyal paylaşım sitelerinin değerlerin yitirilmesinde etki gücü vardır; ama bu tamamen suçun sosyal ağlarda olduğunu göstermez.

Bağımlılık, devamlı internet başında olmak, hayatın gerçeklerinden uzaklaşmak, Twitter'ın dedikodunun başka

life style in social networks. Improper uses, problems, dependence arising from overuse may be mentioned. These are the things that we see, but we need to utilize from benefits of a developing order as well, by balancing the real life and the social networks.

People should be able to realize the reality between the real world and the virtual world, as well as they should determine the intended use of their own. The virtual world, seen as a place for everything, is, in fact, an area in which they show their self in real world. People who do not have morally solid foundations may end up with the spots denounced as "shameless".

2. The social networks, which have become an important habit of our lives, have been placing in the middle of our lives day by day. The use of social network sites has some drawbacks as it is known. Now, emotions and behaviors have become as cyber as the social media. The issues that may arise at every point in the life can go here. It is an indisputable fact that the social network sites have some negative effects such as privacy, confidentiality, exhibition, cyber sex, online gambling and the abuse of social media. However, they have some positive effects as well. The social networking sites have facilitated the lives of people. The activities such as getting information from all over the world, being aware of them, getting contacts with other people, have become easier with the development of social network sites and the increase of common usages.

The democratization of information, the acceleration of communication, the easy and quick organization of the networks of NGOs and the impact of social networks; we have seen all of them with recent happenings. Revolutionary resistance in Egypt and the case of Wiki leaks are the clear evidence of that.

Mustafa ŞEN / General Manager (Genar Research)

The SNS allow the individuals to build their own universe of privacy. The individual determines the limits of this universe, and decides who can enter into this private sphere by his/her own. Therefore, this individual has become the God of his/her privacy universe, and sets the rules by his/her own.

1. First of all, we should see and examine through

çeşidi olması, Facebook'ta mahremiyetin sıfır noktasına gelmesi, gündelik hayata sekte vurması; hatta gündelik hayatta yaşam şeklinin sosyal ağlarda varlık gösterdiği bir gerçektir. Yanlış kullanımlar, sorunlar, aşırı kullanımdan doğan bağımlılıktan söz edilebilir. Bunlar görülen şeylerdir; ama gerçek hayat ile sosyal ağların dengesini kurarak, gelişmekte olan bir düzenin yararlarından faydalanmak da gerekmektedir.

Gerçek hayat ile sanal dünya arasındaki gerçekliği, insan kendi fark edebilmeli, kullanım amacını kendi belirlemelidir. Her şeyi yapabilecekleri bir alan gördükleri sanal dünya; aslında gerçek hayattaki kendilerini gösterdikleri bir alandır.

Ahlaken sağlam temelleri olmayan insanlar, bu gibi "utanmaz" olarak nitelendirecek noktalar gelmektedir.

2. Hayatımızın önemli alışkanlığı haline gelen sosyal ağlar gün geçtikçe daha fazla hayatımızın ortasına yerleşmiştir. Sosyal ağların kullanımının olumsuzları olduğu bilinen bir gerçektir. Artık, duygular ve davranışlar da sosyal ortamın sanallığı kadar sanallaşılıyor. Hayatın her noktasında çıkabilecek sorunlar burada da çıkabiliyor. Mahremiyet, gizlilik, teşhir, siber fuhuş, sanal kumar, kötüye kullanma gibi olumsuz etkilerin yanısıra sosyal ağların olumlu etkileri ve faydaları da tartışılmaz bir gerçektir.

Sosyal ağ siteleri, kişilerin hayatlarını kolaylaştırmıştır. Dünyanın her karesinden haber alma, haberdar olma, iletişime geçme gibi aktiviteler, sosyal ağların gelişmesi ve ortak kullanımların artması ile kolaylaştı.

Bilginin demokratikleşmesi, iletişimin hızlanması, sivil toplum ağlarının internet üzerinden çok kolay ve hızlı organize olabilirliğine, sosyal ağların etkisini, son günlerde yaşananlarla yakından gördük. Mısır'daki devrim direnişi ya da Wikileaks olayı bunun açık kanıtıdır.

MUSTAFA ŞEN / Genel Müdür (Genar Araştırma)

SPS'ler bireyin kendine özel bir mahremiyet evreni inşa etmesine imkan vermektedir. Birey bu evrenin sınırlarını kendisi belirlemekte; bu özel alana kimin girip kimin çıkacağına kendisi karar vermektedir. Dolayısıyla, birey

which kinds of scientific studies Miller reached to this sentence. I did not examine those studies, only read some text about the subject on the Internet. For this reason, it would be better to write independently of Miller

I agree with the idea that the Social networking sites pave the way for loss of personal and social values. The social and personal values are changing and transforming phenomena in time. This change and transformation must / might be over the use of social networking sites. The change, which brought about by the SNS, is different from the previous ones. The SNS allow the individuals to build their own universe of privacy. The individual determines the limits of this universe, and decides who can enter into this private sphere by his/her own. Therefore, this individual has become the God of his/her privacy universe, and sets the rules by his/her own. The individuals determine the presence of their sense of embarrassment, as well as the limits in their own world, by their own.

If we take it from the perspective of the individuals, they are not in a position, which is out of the norm and they construct the legitimacy of what they live or experience, in advance. The SNS have meant a new universe of meaning. The previous values play an inhibiting function in the universe of a novel meaning. Therefore, they should be abandoned. The individuals may become shameless as compared to the usual conditions, because they decided if the sense of shame to be a norm or not in the realm of norms set by themselves. It is an evitable result that the sets of values may not e defined as values, as well as the sets of norms might be removed, in the case of no shame.

2. I would like to express my idea that although the SNS have some positive effects in this area, they have negative effects on social life and on interpersonal relationships. In particular, they have minimizing and virtualized effects on the cohesion of the family and on the primary relationships, which experienced within the family intensively. For this reason, I would like to answer this question by giving an example from a family. I observed some family members who were from the same family; holding a mobile phone, and a laptop,

kendi mahremiyet evreninin tanrısı oluyor ve kurallarını kendi koyuyor.

1. Öncelikle, Miller'ın bu yargıya ne tür bilimsel çalışmalarla vardığını görmek ve incelemek lazım gelir. Ben o çalışmaları incelemedim; sadece internet ortamında konuyla ilgili bazı metinler görmüştüm. Bu sebeple Miller'dan bağımsız olarak yazmam daha doğru olacaktır.

Sosyal paylaşım sitelerinin (SPS) bireysel ve toplumsal değerlerin yitirilmesine zemin hazırladığı fikrine katılıyorum. Toplumsal ve bireysel değerler zamanla değişen dönüşen olgulardır. Bu değişim ve dönüşümün SPS üzerinden de olması gerekir/normaldir. Fakat, SPS'lerin kaynaklık ettiği değişim kendinden öncekilerden farklıdır. SPS'ler bireyin kendine özel bir mahremiyet evreni inşa etmesine imkan vermektedir. Birey bu evrenin sınırlarını kendisi belirlemekte; bu özel alana kimin girip kimin çıkacağına kendisi karar vermektedir. Dolayısıyla, birey kendi mahremiyet evreninin tanrısı oluyor ve kurallarını kendi koyuyor. Kendi aleminde utanma duygusunun mevcudiyetini veya sınırlarını kendi belirlemiş oluyor.

Bireyden yana bakıldığında, o, kendine göre norm dışı bir tutum içinde olmuyor ve yaptığı/yaşadığı şeyin meşruiyetini evveliyatında inşa etmiş oluyor. SPS'ler yeni bir anlam evreni demek. Yeni bir anlam evreninde sabık değerler engelleyici işlev görürler. Bu sebeple, terk edilmelidirler. Birey kendi normunu kendi koyduğu bir alemde, utanmanın bir norm olup olamayacağına kendi karar vermesi sebebiyle, normale göre utanmaz hale gelebiliyor. Utanmanın olmadığı bir yerde pek çok değer değer olarak tanımlanmaması, bir çok normun norm olmaktan çıkarılması kaçınılmaz netice olmaktadır.

2. Bu alanda bir kısım olumlu etkileri de olmakla birlikte, SPS'lerin toplumsal hayat ve bireyler arası ilişkilere olumsuz etkilerinin olduğuna dair fikir beyan etmek istiyorum. Özellikle, aile sıcaklığını ve en yoğun bir şekilde aile içinde yaşanan birincil ilişkileri yok seviyesine indiren, elektronize eden ve hem de sanallaştıran bir etki yapmaktadır. Bu sebeple aileden örnek vererek bu soruya cevap vermek istiyorum. Aile içinde, aynı evde ve hatta aynı odanın içinde birinin elinde cep telefonu, bir diğeri elinde dizüstü

respectively; chatted or communicated among each other on Facebook, despite being in the same home or even in the same room. This includes my family, as well.

They can live in the same house or in the same room for hours disjointedly; with mobile phones, tablet computer or another computer in their hands. This situation separates people from each other and leads them to retire into their own shelves more than once the television brought about. The television was causing people at least to talk to each other over the object being watched, through displaying images or sounds. This condition has been reduced to virtual sharing in social networking sites without the means of words. This virtuality has been virtualized the life itself. As a striking example, while I adjure my little daughter to give me a glass of water, she is kind of , but she runs several restaurants on the cyber world over the mobile phone. However, I started to take the necessary steps to cope with this tragedy, as being aware of it.

Yusuf Ziya GÖKÇEK / Editor (World Bulletin)

The constant such as the norms in and the policy about the social media must be evolved since they are explained by the promises of a liberal freedom. The social media users are compelled to it.

1. I think that the social network sites have differentiated the concept of embarrassment by making some revisions. The opportunities provided by the social network sites for being able to exhibit that never attempted before, for making the private sharing public, for instrumentalization of social media in the name of announcing their relationships, open the gateways for preferring a virtual identity instead of an actual one. Accepting the disappearance of the red lines of the individuals or communities, to which the basis or the colors of the sense of embarrassment attributed, they can exist in the social media. The constant such as the norms in and the policy about the social media must be evolved since they are explained by the promises of a liberal freedom. The social media users are compelled to it.

2. The positive side of the social networking sites is

bilgisayar Facebook'ta karşılıklı konuşan/yazışan/iletişen /anlaşan aile fertleri gözlemledim. Buna benim ailem de dahildir.

Ellerinde cep telefonu, Ipad, dizüstü bilgisayar veya başka bir bilgisayarla saatlerce birbirinden kopuk bir şekilde aynı odanın veya aynı evin içinde yaşayabiliyorlar. Bu, bir zamanlar televizyonun yaptığından daha fazla bireyi kendi köşesine sokmakta, onu diğerinden ayırtmaktadır. Televizyon en azından arada bir, seyredilen nesne üzerinden de olsa birbiriyle konuşmaya sebep olabilecek görüntü veya sesler de veriyordu. SPS'lerde bu durum, arada söz olmaksızın bir sanal paylaşım indirgenmiş durumdadır. Bu sanallık hayatın kendisini de sanallaştırmaktadır. Çarpıcı bir örnek olarak, benim küçük kızıma bir bardak su ikram etmesi için yalvar yakar olurken, kendisi benim cep telefonum üzerinden sanal alemde birkaç lokanta işletiyor. Fakat, fecaatin farkında bir aile olarak düzeltme adımlarını atmaya başladığımızı da söylemeden geçmeyeyim...

YUSUF ZİYA GÖKÇEK / Editör (Dünya Bülteni)

Sosyal medyadaki normlar liberal bir özgürlük vaadiyle açıklanabildiği için ilke gibi sabitelerin evrilmesi gerekiyor. Sosyal medya kullanıcıyı buna icbar ediyor.

1. Sosyal paylaşım sitelerinin utanma kavramını revize ederek farklılaştırdığını düşünüyorum. Kişilerin daha önceki zamanlarda teşhir edemeyecekleri oranda teşhir etme imkanı, özel paylaşımlarını kamusalılaştırdıklarını, ilişkilerini duyurma adına sosyal medyayı araçsallaştırdıklarını, reel bir profilden ziyade görünmek istedikleri kurgusal bir kimliği tercih etmelerinin önü açılıyor. Utanmanın tonu ilkesel bir zemini olan cemaat, cemiyet tipi örgütlenmelerin ya da bireyin kırmızı çizgilerinin kaybolması kabulüyle sosyal medyada varolabiliyorlar. Sosyal medyadaki normlar liberal bir özgürlük vaadiyle açıklanabildiği için ilke gibi sabitelerin evrilmesi gerekiyor. Sosyal medya kullanıcıyı buna icbar ediyor.

2. Olumlu yönü aynı duyarlılığa sahip olan insanlara kamusal bir agora oluşumunun önünü açması, olumsuz tarafı ise sosyal medyanın vaadiyle ilkesel duruşun ilgası. Çünkü sosyal medyada 'tanrı ve şeytan eşitleniyor'

their opening the way for the formation of a public agora for the individuals who have the same sensitivity. The negative side, on the other hand, is the abolishment of the stance of principles, because the 'God and the devil are synchronized in social media'.

Sezai ESEN / Educationalist – Activist

A lot of people, who walk around with a sour face outside, can be very happy and joyful people in social media. They are the nice side of the coin. Unfortunately, there are also some people who can reveal their suppressed feelings easily by means of fake profiles in the social media.

1. The social networking sites have been one of rising and the peak phenomena of our times. Let's take a quick look around us; friends, brothers and sisters, mothers, fathers, teachers, and so on. Almost everyone has an account in social networking sites. Of course, I also have an account in social media, since I can write this article and comment about this subject. The social networking sites have many features, but if I come to the addressed point of the embarrassment, "partially true, partially falls", I would say. "Making being ashamed forgotten" is outbalanced for me. Many people have registered to the social network sites to use in the direction of their purposes. The personal objectives can be stated as sharing the thoughts, videos, pictures, and music. Now, we have been also considering institutional and community dimensions; the official pages of many public institutions in the social media can be a good example. Since the sense of embarrassment is an private feeling, the personal assessment of this feeling would be more friendly. People are able to express their feeling and thoughts to each other comfortably, whom they cannot state in real life face to face. They hide behind the social media under the name of a sense of self-confidence. The cases of spotlighting oneself and the judgments of both admiration and being admired, specifically, have been increasing the amount of usage in social media. A lot of people, who walk around with a sour face outside, can be very happy and joyful people in social media. They are the nice side of the coin.

Dışarıdaki hayatta somurtarak gezen birçok insan sosyal paylaşım sitelerinde gayet mutlu mesut biri olabiliyor. Bunlar için güzel tarafı... Bir de açılan sahte profiller ile bastırılmış duygularını açığa rahatça vurabilen kişiler ne yazık ki var.

1. Günümüzün bir anda yükselen ve hatta tavan yapan görüngülerinden biri de sosyal paylaşım siteleri. Etrafımıza hızlı bir şekilde göz atalım; arkadaşlarımız, kardeşlerimiz, annelerimiz, babalarımız, öğretmenlerimiz vb. Neredeyse herkesin bir sosyal paylaşım sitesinde hesabı var. Bu yazıyı yazabildiğim ve bu konu hakkında yorum yapabildiğim için tabii ki benim de bir hesabım var. Sosyal paylaşım sitelerinin birçok özelliği mevcut ama bahsedilen utanmanın unutulması konusuna değinecek olursam; “kısmen doğru, kısmen yanlış” diyebilirim. “Utanmayı unutturuyor” yine de bana göre biraz ağır geliyor. Amaçları doğrultusunda kullanmak için birçok insan sosyal paylaşım sitesi üyesi konumunda. Bu amaçlar; düşüncelerini paylaşmak, fotoğrafları paylaşmak, video, müzik yayımlamak bireysel konumda olanlarını oluşturuyor. Artık, işin bir de kurumsal, topluluk boyutu tarafları da göz önünde; birçok kamu kurumunun sosyal paylaşım siteleri üzerinde kendi sayfalarının bulunmasını örnek verebilirim. Utanma özel bir duygu olduğu için bireysel bir değerlendirme daha samimi olacaktır. Kişiler gerçek hayatta yüzyüze birbirlerine söyleyemediklerini o kişi ile karşı karşıya olmadığı için rahat bir şekilde ifade edebiliyor, bir anlamda özgüven adı altında sosyal paylaşım sitesinin arkasına sığınıyor. Asıl amaç kendini önplana çıkarma, beğenme, beğenilme gibi yargılar da sosyal paylaşım sitelerinde kullanımı inanılmaz derecede artırıyor. Dışarıdaki hayatta somurtarak gezen birçok insan sosyal paylaşım sitelerinde gayet mutlu mesut biri olabiliyor. Bunlar için güzel tarafı... Bir de açılan sahte profiller ile bastırılmış duygularını açığa rahatça vurabilen kişiler ne yazık ki var. Toplum normlarının engellemesine neden olduğu birçok kötü davranış bu sayede sergilenabiliyor. Sonuç olarak herkes için değil ama bir kısım insanlar için utanma unutuluyor diyebilirim. Bu olumsuz grup için sosyal paylaşım

Unfortunately, there are also some people who can reveal their suppressed feelings easily by means of fake profiles in the social media. A set of adverse behaviors, which lead to the prevention of community norms can be exhibited in this way. As a result, I would say that the sense of embarrassment/shame might be undermined in the eyes of some people, not for everybody's. Criticizing the people in a while, who use the social networking sites, without differentiating them from those who use it inappropriately would be unfair.

2. I image the social life before the use of social media was not that common, there had been a lot of frown people outside. Social networking sites have become very common, but the situation still has not changed. People show negative attitudes in outside, in inverse proportion to the rapid development of communication. There is a relaxed atmosphere on the Internet environment, due to its preventing the confrontation of people with each other. It gives comfort to state more daring ideas. I have been observing the increase of the distance among the people in social life through the uses of social networking sites. Let's take the individual into account; when communication or the personal relationships develop and strengthen by means of conveying messages over the Internet or sending smiling objects; I think that they must be in an upper level. If we look at the positive side, people can be informed with each other about anything else. If we pass on the negative side, the most valuable to me is sitting across each other and drinking a cup of tea, as well as the accompaniment chat to this situation. This value is unfortunately dying every day.

YALÇIN ARI / TV Program Producer and Consultant (TRT)

People no longer meet each other in the streets; rather they do so and keep in touch with each other in the social media, as well as get to know and marry or kill each other in social media.

1. The phenomenon we call social media is actually the side of the streets on the Internet. Neither its speed can be stopped nor can the flow of information be restricted completely. If we assess today's change with our previous

sitelerini kullanan diğer insanları bir anda yermek adaletsiz olur.

2. Toplumsal yaşamı sosyal paylaşım siteleri bu yaygın değilken düşünüyorum, somurtan birçok insan dışarıda nefes alıyor. Sosyal paylaşım siteleri yaygınlaştı durum yine değişmedi. İnsanlar iletişimin hızla gelişmesine ters orantılı olarak dışarıda daha olumsuz bir tutum sergiliyor. İnternet ortamı karşı karşıya gelmeye engel olduğu için bu durumdan doğan bir rahat ortam var oluyor. Bu rahatlık düşüncelerin daha cesur söylenmesini sağlıyor. Toplumsal yaşamda insanlar arasındaki mesafenin sosyal paylaşım siteleri ile biraz daha arttığını gözlemleyebiliyorum. Bireyi ele alırsak, iletişim internet üzerinden yazışmak veya farklı internet ifadeleri ile gülücük yollamak bireysel ilişkiyi güçlendirip geliştiriyorsa eğer; üst seviyede olmalı diye düşünüyorum. Olumlu tarafına bakarsak, insanlar birbirleri hakkında hemen her şeyden haberdar olabiliyor. Olumsuz tarafına geçerse eğer; bana göre en değerlisi olan karşılıklı oturup bir çay içmek ve muhabbet ile bu duruma eşlik etmek paha biçilemez. Bu değer ne yazık ki gün geçtikçe ölüyor.

YALÇIN ARI / TV Program Yapımcısı ve Danışmanı (TRT)

İnsanlar artık sokakta tanışmak yerine sosyal mecralarda tanışıyor, orada iletişim içerisine giriyor, oradan tanışıp evleniyor; ya da birbirini öldürüyor!

1. Sosyal medya dediğimiz olgu sokağın internetteki yüzü. Ne hızı durdurulabilir ne de bütünüyle bilgi akışı sınırlanabilir. Bugünkü değişimi geçmiş algılarımızla okursak, değerlerin dönüşümünü; yani bu değişimi, salt kötü olarak görebiliriz. Oysa buna zamanı yakalamak ve anlamak üzerinden, tarihin bugün üzerinden de yaratılabileceği fikrinden yola çıkarak bakarsak, insanın bilgilenmesi ve ufkunun açılması gibi daha bir çok anlamda nasıl büyük bir gelişim olduğunu da görebiliriz. Bugünün sanal sokaklarını oluşturan bireyler, onlara utanma hissi veren değerlerdense onları mutlu eden değerleri yaşatmayı, ya da varolanı bu yönde dönüştürmeyi yeğliyor. Artık sokakta olan, sanal dünyayı değil; sanal dünyada olan sokağı niteliksel olarak belirliyor. Çok da ayırmadan bu ikisinin

perceptions, we may only perceive the transformation of values, or the chance, merely deficiently. However, we can also perceive this case as a great improvement on the basis of people's acknowledgment and expansion of their horizon; only if we can view from the perspective of catching the time and understanding of it, as well as from the idea of the creation of the history based on the present time. The individuals that make up today's virtual streets prefer to keep the values alive, which make them happy, or to transform the existing one into this direction, rather than the values, which give the sense of embarrassment to them. Now, the things in the virtual world determine the streets qualitatively, instead of the things in the streets and their influence on the virtual world. It is possible to indicate that both of the structures are kind of homogeneous, without disconnecting too much. Therefore, the meaning of individual freedom has been transformed. Catching the time; the case comes into play precisely at this point. "The social media tools such as Facebook and Twitter destroy the social values and the sense of embarrassment" we may say with a view, which is out of the date. "The social values become loose in the sense of making people liberated, and a novel history has been created" we would say when we are exactly able to catch the time. Of course, this process and transformation have many negative consequences: however this is the fact that people are happy and feel identical with the rest of the world in the self-created virtual streets where they sustain their lives completely, by plucking the feelings of shame and so on from the patterns of the society on the plane of humanitarian criteria. We can understand exactly from the limitlessness and non-compliant of today's societies on the basis of the idea of ego-centered happiness, from the beginning.

A large number of habits changed with the beginning of the Internet into our lives. An important part of that change was in our perception of the individuals. The new areas of media have been consisting day after day and people have been following the world on the Internet. The Internet has opened us the new gateways of a social world, which includes dozens of different activities. The key to understanding the relationships between

de homojen bir yapı olduğunu söylemek mümkün. Bireysel özgürlüğün anlamı da bu sebepten dönüşmüş oluyor. Zamanı yakalamak; olgu tam da burada devreye giriyor aslında. Yani zamanın içinden olmayan bir bakışla “Sosyal medya araçları olan Facebook ve Twitter, toplumsal değerleri ve utanma duygusunu yok ediyor!” diyebiliriz. Zamanı yakaladığımız zaman diyeceğimiz ise, “Toplumsal değerler insanları özgürleştiren anlamda çözülüyor ve yeni bir tarih yaratılıyor!” olacaktır. Elbette bu dönüşümün ve sürecin birçok olumsuz yanı var; ancak şu gerçek ki insanlar, kendi yaratıkları ve sonra topyekün hayatlarını orada da yaşattıkları sanal sokaklarda; utanma ve benzeri duyguları, toplumun kalıplarından koparıp insanî kriterler düzleminde ortaklaştırarak, hem dünyayla daha özdeş hem de gayet mutlular. Günümüz toplumlarının sınırsızlığını ve “kuralsızlığını” başa dönerek ve yineleyerek tam da bu yüzden birey odaklı mutluluk üzerinden anlayabiliriz.

2. İnternetin hayatımıza girmeye başlamasıyla birlikte alışkanlıklarımızın büyük bir kısmı değişti. Bu değişimin önemli bir kısmı birey algılamamızda oldu. Gün geçtikçe insanlar dünyayı internette takip etmekte, yeni medya alanları oluşmaktadır. Sınırsız ve değişik onlarca faaliyet içeren internet, bize sosyal bir dünyanın kapılarını açıyor. Bireyler arası ilişkileri anlamının yolu, öncelikle internette nasıl bir dünya olduğunu bilmekten geçiyor. Öncelikle interneti sosyal hayattan ayrı bir dünya olarak mı ele alacağız; yoksa sosyal hayatın bir parçası olarak mı ele alacağız? Bütün düğüm burada çözülüyor. Ben interneti ayrı bir dünya, sosyal hayatı ayrı bir dünya olarak ele almayacağım. Bütün tezimi, bu dünyanın bütünlüğü üzerine kuracağım. O yüzden insanlararası ilişkileri nasıl etkiliyor sorusunun, bu dünyayı bir bütün olarak ele aldığımızda anlamlı olacağını düşünüyorum. İnsanlar internette önce yüzyüze daha sık görüşüyordu, birbirlerine daha fazla vakit ayırıyordu, daha samimi daha sıcak ilişkiler vb. onlarca problematik karşımıza çıkıyor gibi görünüyor. Ben bütün bu problemlerin, kendine online dünya adını verdiğim dünyada cevap bulduğunu düşünüyorum. Artık insanlar yüzyüze daha az görüşüyor; çünkü gün içinde neredeyse 24 saat insanlarla iletişim halinde, bilgi alışverişi, eğlence, oyun oynama vb. bir sürü aktiviteyi insanlarla online olarak gerçekleştirebiliyorlar.

individuals is, going primarily through getting to know how the world is on the Internet. First of all, shall we consider the Internet as a world apart from social life, or as part of social life? All nodes are solved here. I will not regard the Internet and the social world as separate entities. My entire thesis will be built on the integrity of this world. For this reason, I do not think that the question of “how the social media affect the quality of interpersonal relationships” would be very meaningful, if we regard this world as a complete entity. It seems that a number of problems confronted to us such as people were meeting face to face more before the Internet, sharing much more time for each other or there were more intimate and friendly relations. I think all these undesirable problems can find their answers in the world, which we call the online world. People have met each other face to face less now; because they are able to realize many activities such as the exchange of information, entertainment, playing games as well as being in contact with people almost in 24 hours. But, these kinds of activities may turn into an integral and indispensable part of their lives. The traditional relationship styles were replaced by shorter but more intense ones. Maybe sometimes based on information, sometimes the relationships involving negative situations, but it is often a relationship style that responds to current needs of the people. Think of it, the Internet is a planet and everyone lives on that planet. If we separate it into two such as those who live and those who do not, then ask how the qualities of the relationships get affected; we enter into an imagination, as if there are two separate worlds. This would result in making false determinations. There has been not a significant change in the relationships with the Internet, just the channels changed. People no longer meet each other in the streets; rather they do so and keep in touch with each other in the social media, as well as get to know and marry or kill each other in social media. The cause of a fight might be sometimes a matter in mitigation of a murder. Before the Internet, people had been contacting with each other through different mediums. What was changed has been the medium itself. If playing games make an addiction, then we could state that the games played

Fakat bu tür, onun yaşamının ayrılmaz ve vazgeçilmez bir parçası haline dönüşüyor. Geleneksel ilişki tarzları yerini daha kısa süreli ama daha yoğun bir tarza bırakıyor. Belki bazen enformasyona dayalı, bazen negatif durumlar da içeren ilişkiler, ama çoğu kez anlık ihtiyaçlara da cevap veren bir ilişki tarzı bu. Şöyle düşünün, internet bir gezegen ve o gezegende herkes yaşıyor. Orada yaşayanlar ve yaşamayanlar diye ikiye ayırıp, ilişkiler nasıl etkileniyor diye sorarsak; sanki iki ayrı dünya varmış gibi bir tasavvur içerisine gireriz. Bu da yanlış tespitlerde bulunmamıza neden olur. İnternet ile birlikte ilişkilerde ciddi bir değişiklik olmadı. Sadece mecralar değişti. İnsanlar artık sokakta tanışmak yerine sosyal mecralarda tanışıyor, orada iletişim içerisine giriyor, oradan tanışıp evleniyor; ya da birbirini öldürüyor! Bazen bir kavga sebebi, bazen bir cinayeti hafifletici neden olabiliyor. İnternette önce de insanlar farklı mecralar aracılığıyla iletişime geçiyordu; değişen sadece mecraın kendisi oldu. Oyun oynamak bir bağımlılık yaratıyorsa, internet öncesinde oynan oyunlar da insanları bağımlı yapıyor, çeşitli sosyal facialara neden oluyordu. Türü ne olursa olsun, internet öncesinde yaptığımız her şeyi şu an internette yapıyoruz.

before the Internet had been making people addicted and causing various social disasters. Everything we do in the Internet at the moment was actually the things, no matter which types; we did before the Internet.

Seçme hakkım olsaydı, herkesin biribiriyle yüzyüze ilişki kurmasına imkân verecek, dolayısıyla da sosyal paylaşım sitelerine gerek duyulmayacak kadar küçük bir topluluğun üyesi olarak yaşamak isterdim.

Alper Görmüş

